

Matura 2023

On
Screen

Przykładowe
zadania
z języka angielskiego

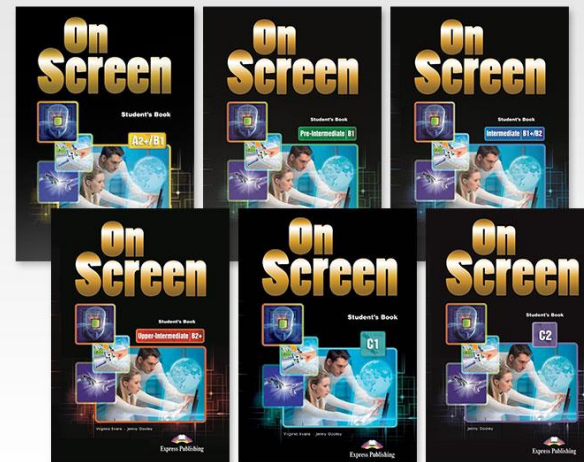
Poziom rozszerzony

Na egzaminie z języka angielskiego mogą pojawić się również typy zadań zaprezentowane w informatorach do innych języków obcych (niemieckiego, hiszpańskiego, francuskiego, rosyjskiego i włoskiego), a także typy zadań, które nie pojawiają się w żadnym z informatorów, ale są zgodne z wymaganiami podstawy programowej.

Student's Book,
Workbook & Grammar

A2+/B1 – C2

Część ustna egzaminu w formacie 2023 pozostaje bez zmian w stosunku do Matury obowiązującej od 2015 r. W niniejszym opracowaniu zaprezentowano przykładowe zadania z części pisemnej egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Zadania pochodzą z:

- **Informatora o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2022/2023** oraz częściowo z informatorów do innych języków obcych (w przypadku, gdy dany typ zadania nie został zaprezentowany w języku angielskim),
- publikacji z serii **On Screen**, dostępnych na poziomach **A2+/B1, B1, B1+/B2, B2+, C1, C2** (głównie *On Screen Workbook & Grammar* i *Student's Book* na poziomie B2+ oraz C1).

POZIOM ROZSZERZONY
B2+/C1

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

CZAS TRWANIA NAGRANIA	ok. 30 min
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte, np.: • wybór wielokrotny • dobieranie
	zadania otwarte, np.: • zdania/tekst z lukami • odpowiedzi na pytania
LICZBA ZADAŃ	15 zadań (3–4 wiązki, w tym przynajmniej 1 wiązka z zadaniami otwartymi)
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	25%

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

ŁĄCZNA DŁUGOŚĆ TEKSTÓW	ok. 1600–1800 wyrazów
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte, np.: • wybór wielokrotny • dobieranie
	zadania otwarte, np.: • zdania/tekst z lukami • odpowiedzi na pytania
LICZBA ZADAŃ	18 zadań (4–5 wiązek, w tym przynajmniej 1 wiązka z zadaniami otwartymi)
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	30%

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

ZAKRES ŚRODKÓW GRAMATYCZNYCH	określony w <i>Informatorze</i> (str. 33–42)
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny (tekst lub zdania)
	zadania otwarte oparte na tekście lub na zdaniach, np.: • zadanie z lukami; • transformację; • słowotwórstwo; • tłumaczenie; • gramatyzacja; • set leksykalny
LICZBA ZADAŃ	14 zadań (3–4 wiązki, w tym przynajmniej 1 wiązka z zadaniami otwartymi)
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	23%

WYPOWIEDŹ PISEMNA

DŁUGOŚĆ WYPOWIEDZI	200–250 wyrazów
FORMY WYPOWIEDZI	tekst argumentacyjny: list formalny, rozprawka, artykuł publicystyczny
OPIS ZADANIA	jedno zadanie (2 tematy w j. pol.); 2 elementy do omówienia
PUNKTACJA	• zgodność z poleceniem: 0-5 • spójność i logika: 0-2 • zakres środków jęz.: 0-3 • poprawność środków jęz.: 0-3
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	22%

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

ZADANIA ZAMKNIĘTE

- wybór wielokrotny
- dobieranie

ZADANIA OTWARTE

- zdania/tekst z lukami
- odpowiedzi na pytania

ZADANIA ZAMKNIĘTE

- ☐ 1 pkt – poprawna odpowiedź.
- ☐ 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

ZADANIA OTWARTE

- ☐ 1 pkt – poprawna odpowiedź (oczekiwana lub akceptowalna) – odpowiedź komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz wskazująca na to, że zdający zrozumiał tekst.

 Akceptowane są również odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

- ☐ 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

 Odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:

- popełnia błędy, które zmieniają znaczenie wyrazu lub powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst lub powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna;
- używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej, np. *buk* zamiast *book*;
- udziela odpowiedzi, która nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie lub która nie jest wystarczająco precyzyjna lub nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę;
- udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna; podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem;
- udziela odpowiedzi w innym języku niż wymagany w danym zadaniu;
- popełnia błąd zapisu uzupełniając lukę liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku angielskim (np. *ower 150 years* zamiast *over 150 years*). W tym przypadku wymagana jest pełna poprawność zapisu. Błędy językowe i/lub ortograficzne są dopuszczalne (o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst) w przypadku, gdy lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku angielskim.

 W konkretnym arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.

Zadanie 1. (0–6)

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania.

W zadaniach 1.1.–1.2. zakreśl jedną z liter: A, B albo C.

Tekst 1.**1.1. Ken is**

- A. a skilled technician.
- B. a former criminal.
- C. a security guard.

Tekst 2.**1.2. Which of the following is stated in the dialogue as a fact, not an opinion?**

- A. The items on the menu are rarely updated.
- B. The restaurant enjoys a very good reputation.
- C. The new chef hasn't got a lot of experience.

Zadanie wyboru wielokrotnego, oparte na 3 tekstach, składa się z dwóch części. W pierwszej zdający słuchają dwóch krótkich tekstów i wykonują zadania z trzema opcjami odpowiedzi (A, B, C). W drugiej do wysłuchania jest nieco dłuższy tekst i cztery opcje odpowiedzi (A, B, C, D). Transkrypcja do zadań jest przedstawiona na kolejnym slajdzie.

W zadaniu zwykle sprawdzana jest umiejętność określania głównej myśli wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi (1.3.; 1.6.); określania intencji, nastawienia i postawy autora wypowiedzi (1.4.); określania kontekstu wypowiedzi (1.1.); znajdowania w wypowiedzi określonych informacji; wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w wypowiedzi (1.5.); odróżniania informacji o faktach od opinii (1.2.); rozpoznawania informacji wyrażonych pośrednio.

W zadaniach 1.3.–1.6. zakreśl jedną z liter: A, B, C albo D.

Tekst 3.**1.3. At the beginning of his talk, the speaker**

- A. explains the reasons behind his career choices.
- B. points out the advantages of his profession.
- C. gives an outline of his professional career.
- D. recalls an incident from his student days.

1.4. Which of the following reflects the speaker's feelings?

- A. He is concerned about graduates' career prospects.
- B. He is worried that few graduates stay at university after graduation.
- C. He is proud of the achievements of Carleton's graduates.
- D. He is grateful to the institutions which employ Carleton's graduates.

1.5. The speaker quotes the saying about minds and parachutes in order to

- A. draw attention to the qualifications of the teaching staff.
- B. stress that a safe setting is essential for students' progress.
- C. encourage the students to study as many subjects as possible.
- D. motivate the students to make full use of the opportunities available to them.

1.6. What is the message of the story the speaker tells at the end?

- A. Little things are the spice of life.
- B. Life is full of strange coincidences.
- C. It's essential to get priorities in life right.
- D. It's hard to find time for the little things in life.

Transkrypcja

Tekst 1.

Interviewer: Ken, when you tell people you're an expert in safecracking, their first thought is usually that it's something illegal...

Ken: You're right. They usually think I'm a burglar. But actually I get hired when people have problems with getting into their safes. You'd be surprised how often that happens.

Interviewer: Is it hard to open a safe?

Ken: That depends on the situation. Basically, safecracking is about reasoning and putting different clues together. Obviously, burglar-resistant safes with extreme security devices require more advanced skills.

Interviewer: Is there something you don't like about your job?

Ken: Well, clients often think that people who do this job have learnt their trade in prison. I can't speak for others, but that's not what happened in my case.

Interviewer: Thank you, Ken

Na podstawie: www.mcsweeneys.net

Tekst 2.

Waitress: Are you ready to order, sir?

Customer: I intended to try something new today, but I can't see anything tempting on the menu. I don't think it has changed at all since my last visit.

Waitress: Well, I'm sure our new chef can suggest something special which is not on the menu.

Customer: Oh, I didn't know there'd been a change.

Waitress: He's only been with us for a few weeks. He's young, but I'm sure he'll introduce a lot of new ideas.

Customer: In the most prestigious ranking of local restaurants, yours has been voted 'The finest eatery' for the past three consecutive years. Isn't it a bit risky to hire a young chef?

Waitress: Well, I'm sure our manager wouldn't have hired someone who didn't have the right experience and relevant skills. The new chef will certainly not only keep to our usual standards, but I expect he'll even improve on them.

Customer: All right. Could you please ask the chef what he recommends?

Waitress: Certainly, sir.

Na podstawie: twominenglish.com

Tekst 3.

I would like to welcome all of you to Carleton University. It is so satisfying to see young minds ready to take the plunge into a new and exciting world. In fact, I myself was so in love with university life that I almost never left; first as a student, then a teacher, an administrator and finally university president, I spent most of my life within the walls of this renowned institution. It was only when I was 69-and-a-half that I was asked to step outside this world and enter public service as Governor General of Canada.

Obviously, you don't have to make university your way of life, but, if you do, it will certainly give you excellent opportunities. And what an institution you have chosen! For nearly 70 years, Carleton University has stood as a great centre of learning and innovation. Its graduates have gone out into the country and the world, lending their skills to business, art, science and public service. Former students of Carleton even contribute to the Office of the Governor General! No matter where they are, though, they use their skills to the benefit of so many.

Your teachers have plenty of knowledge to pass on and will do their best to increase your understanding of the universe. But you need to play your part. After all, as the saying goes: minds, like parachutes, work best when open. It is your job to take part in classes and allow yourselves the thrill of discovering new and innovative ideas. See your time here as full of limitless possibilities and explore each and every one of them.

And remember that learning is not only about the pursuit of education and excelling in exams. Poke your head out occasionally to explore the campus and the city. Take part in cultural events or get involved in charity work, but choose wisely.

Let me tell you a story. Once a philosophy professor stood before his class with a large empty jar, some rocks, pebbles and a saucepan filled with sand. He filled the jar with the rocks and asked the students if the jar was full. They said that it was. But the professor added some pebbles to the jar and then poured in quite a lot of sand. That demonstration showed what life is like. The rocks are the important things – your family, health and education. The pebbles are other things that matter, like a house or car. The sand is everything else, the insignificant things in life. If you put the sand into the jar first, then there is no room for the pebbles or the rocks. The same is true about your life. If you spend all the energy and time on the small stuff, you will never have room for the things that matter to you.

I wish all of you the very best in your studies in the years to come. I cannot wait to see what changes your generation will make in the world. Thank you.

Na podstawie: www.news.gc.ca

Zadanie 2. (0–4)

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat sportów ekstremalnych. Do każdej wypowiedzi (2.1.–2.4.) dopasuj odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga: jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

This speaker mentions

- A. the expensive equipment required for the Olympics.
- B. competitors setting a bad example for other athletes.
- C. an example of an unjustified restriction imposed on competitors.
- D. tighter selection rules to ensure the safety of competitors
- E. a competitor's positive reaction in the face of defeat.

2.1.	2.2.	2.3.	2.4.

Zadanie typu dobieranie może być oparte na 4 lub 5 wypowiedziach.

W przykładowym zadaniu sprawdzana jest umiejętność znajdowania w wypowiedzi określonych informacji.

Transkrypcja

Of the 12 sports added to the last Winter Olympics, nine have their roots in extreme sports. Listen to four speakers expressing their opinions on the new trend.

Speaker 1

As a freestyle skier I doubt if it is a good idea to have extreme sports at the Olympics. I'm not sure whether they should be included because the Olympics take something away from them. They are traditionally free-spirited and do not have any formal rules. So when freestyle skiers want to compete in the Olympics, they have to follow established procedures, as the authorities want to avoid serious injuries during the games. Consequently, there are too many banned maneuvers in the freestyle competitions and the whole thing becomes less spontaneous. I can even get disqualified for putting a sticker on one of my skis with a funny sentence or a picture. That's ridiculous! Why is a sticker a problem for anybody?

Na podstawie: www.bbc.com

Speaker 2

I've been a snowboarding coach for years and I'm thrilled that extreme sports have been approved as Olympic sports. I'm afraid I don't understand opponents who say that these sports are too hazardous. As a coach, I know that before athletes take their first jumps on snow, they practise on water to be safe. They are also taught how to fall to avoid major injuries. Another thing is that the Olympic governing bodies have imposed strict regulations which make qualifying for the competitions difficult for less able athletes. This shows that they care about safety. In my opinion, there's no reason to criticize the new trend.

Na podstawie: www.bostonglobe.com

Speaker 3

As a spectator I must admit that I was thrilled to watch the new disciplines during the last Olympic Games. To see those enthusiastic athletes winning medals was simply fun. Take, for example, the American Mary Logan, who was the silver medalist in freestyle skiing. She made one mistake which cost her the gold medal but when she was asked about it, instead of despairing, she expressed her pride that she had managed to pull off so many tricks. She also joked with her opponents and cheered their performances. And that's the spirit the Olympics need!

Na podstawie: www.usatoday.com

Speaker 4

It's outrageous that the Olympic authorities reward extreme sports competitors with medals. Nobody ever mentions the possible injuries the athletes might suffer! I'm a surgeon and I've put too many freestyle skiers in plaster to approve of such reckless behaviour! Of course, some rules and safety measures have been imposed to protect the athletes, but they pride themselves on pushing the limits, and each time they do so, they also encourage others to take unnecessary risks. Some competitions are simply too dangerous to be included. The Olympic Games aren't about putting yourself at risk. At least, that's what I think.

Na podstawie: fusion.net; www.bostonglobe.com

ON SCREEN Workbook & Grammar
M3, p. 50
Wybór wielokrotny (A, B, C)

B2+

ON SCREEN Workbook & Grammar
M4, p. 66
Wybór wielokrotny (A, B, C)

B2+

ON SCREEN Workbook & Grammar
M8, p. 130
Wybór wielokrotny (A, B, C, D)

B2+

2 **EXAM TASK** **R**

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B albo C.

- The conversation takes place
A in a TV studio.
B in a radio studio.
C in a public meeting.
- The speaker
A asks people to help victims of an earthquake.
B gives advice about what to do when an earthquake occurs.
C describes the aftermath of an earthquake.
- The recording is about
A the achievements of a charity.
B the closure of a charity.
C the lack of housing in a city.

2 **EXAM TASK** **R**

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B albo C.

- This conversation takes place in
A Jack's home. B a craft shop.
C the park.
- The ad is addressed to people who want to
A eat good food. B make new friends.
C enjoy a quiet coffee.
- Which of the following is stated in the recording as a fact and not an opinion?
A KenKen puzzles help children to learn.
B KenKen puzzles are time-consuming.
C KenKen puzzles don't appeal to everyone.

W zadaniach wyboru wielokrotnego z trzema opcjami odpowiedzi (A, B, C) sprawdzana jest umiejętność określania kontekstu wypowiedzi (M3, 1; M4, 1, 2), określania intencji autora wypowiedzi (M3, 2), określania głównej myśli wypowiedzi (M3, 3), a także odróżniania informacji o faktach od opinii (M4, 3).

W zadaniu z czterema opcjami odpowiedzi (A, B, C, D) należy się wykazać umiejętnością określania intencji, nastawienia i postawy autora wypowiedzi (2, 5); znajdowania w wypowiedzi określonych informacji oraz wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w wypowiedzi (1, 3, 4).

Wybór wielokrotny

- 1** **EXAM TASK** **R** Usłyszysz dwukrotnie wywiad z nauczycielką sztuki. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B, C albo D.

- Missy initially began to paint because she
A was forced to drop out of after-school activities.
B followed her mum's advice to paint to occupy her time.
C did not get any enjoyment from acting and dance.
D couldn't enjoy after-school clubs due to bullying.
- Missy admits that she
A was relaxed about selling her artwork to people.
B thought of herself as talented almost immediately.
C knew she was talented from others' reactions to her art.
D sold her pieces immediately because they were in demand.
- Opening the school was the result of
A Missy's artwork not generating enough profit.
B Missy wishing there had been an art school when she was young.
C her dislike of her own primary school experiences.
D the large number of kids who wanted to join the school.
- After opening the school, Missy realised that
A all children should take art lessons.
B she should have been teaching art all along.
C anything could be achieved when she put her mind to it.
D it would be impossible for her to retire.
- In the interview, Missy
A describes the events that lead to the school opening.
B discusses how art helps children.
C explains how damaging bullying can be in school.
D talks about many of her artworks.

ON SCREEN Workbook & Grammar
M1, p. 18
Dobieranie (4 wypowiedzi)

B2+

Rozumienie ze słuchu

Dobieranie

Preparing for the task

- 1**
- a) Read the statements (A-C). Pay attention to the underlined key words.

- A My work can be very demanding.
 B I want to change my job.
 C I have just accepted a new job.

- b) Read the audioscript. Which statement (A-C) in Ex. 1a matches what the speaker says? Underline words/phrases that paraphrase the correct statement.

I have been in my present position for some years now and I think it's time for me to look for something new. There's nothing wrong with my job but it doesn't really challenge me anymore. I feel like I have more to offer and should maybe try something different for a while.

Exam Tip

W takim zadaniu usłyszysz różne osoby mówiące na ten sam temat. W kilku wypowiedziach możesz usłyszeć podobne słowa. Słuchaj uważnie, gdyż niektóre z podanych odpowiedzi mogą wydawać się parafrazą tego, co zostało powiedziane, ale w rzeczywistości nie będą to odpowiedzi poprawne.

- 2**
- EXAM TASK**
-
- Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat pracy. Do każdej wypowiedzi (1–4) dopasuj odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

- A I found a satisfying position by accident.
 B I haven't taken steps to get the job I want.
 C I've always wanted to work in my present job.
 D I haven't got the money to do what I want.
 E I am furthering my education to get the job I want.

1	2	3	4

Istotną rolę w przygotowaniu do wykonywania zadań egzaminacyjnych pełni trening strategii egzaminacyjnych, który w serii *On Screen* jest realizowany m. in. w sekcjach *Preparing for the task* i *Exam Tip*.

Nagrania audio do zadań na rozumienie ze słuchu w *On Screen* są dostępne na platformie Learning Club:
<https://learningclub.egis.com.pl/pl/szkolasrednia/onscreen>

ON SCREEN Workbook & Grammar
M1, p. 10
Dobieranie (5 wypowiedzi)

C1

- c) ★★
-
- Listen and do the tasks.

TASK ONE

For questions 1-5, choose from the list (A-H) the reason each speaker pursued their relationship.

- A to get some career advice
 B to do well at school
 C to complete a project
 D to get better at something
 E to please a family member
 F to keep someone company
 G to meet new people
 H to share a common pastime

Speaker 1		1
Speaker 2		2
Speaker 3		3
Speaker 4		4
Speaker 5		5

TASK TWO

For questions 6-10, choose from the list (A-H) what each speaker has gained from the relationship.

- A a future travelling companion
 B a greater understanding of other countries
 C the solution to a problem
 D a new business venture
 E the funds for a new company
 F a new position
 G an advisor in a competitive industry
 H financial support for a new venture

Speaker 1		6
Speaker 2		7
Speaker 3		8
Speaker 4		9
Speaker 5		10

Uzupełnianie luk w zdaniach

Zadanie 3. (0–4)

Usłyszysz dwukrotnie wywiad na temat ciekawego projektu ekologicznego. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu uzupełnij luki w zdaniach 3.1.–3.4., tak aby jak najbardziej precyzyjnie oddać sens wysłuchanego tekstu. Luki należy uzupełnić w języku angielskim.

- 3.1. In the *Floating Doctors* project, Justin was responsible for _____
_____ in the locations where the project operated.
- 3.2. Michelle and Justin came up with the idea of travelling along a single line of longitude because they wanted their project to be _____.
- 3.3. During their stay in the Arctic, Michelle discovered that she _____
_____ than Justin.
- 3.4. Wave action and sun degradation are mentioned as factors which
_____. This is a serious threat for
sea creatures.

W zadaniu, oprócz umiejętności znajdowania w wypowiedzi określonych informacji, sprawdzana jest także umiejętność przetwarzania wypowiedzi – zdający powinien potrafić przekazać w języku obcym informacje sformułowane w tym języku. To oznacza, że prawidłowa odpowiedź często wymaga sparafrazowania informacji z wypowiedzi i dostosowania jej do otoczenia luki, a nie wpisania słów/wyrażeń usłyszanych w wypowiedzi. Przykładowo, odpowiedzią oczekiwaną w zadaniu 3.1. jest *taking pictures/ taking photos*, którą zdający formułuje na podstawie następującego fragmentu wypowiedzi: *Justin is a photographer and his task on the project was to visually document the cultures and rural environments in each of the places we visited*. Odpowiedzi akceptowalne to także: *photographing / being a photographer / making photos keeping a visual record / visually documenting the cultures on photos*. W każdym przypadku zdający musi przetworzyć zasłyszaną informację tak, aby pasowała do otoczenia luki.

Transkrypcja

Interviewer: Today our guest is Michelle Stauffer. Together with Justin Lewis you created the *70 Degrees West* project. Could you tell us first how you two got to know each other?

Michelle: Justin and I met while working on another project called *Floating Doctors*. I had taken a semester off university to help build a boat that would eventually be a mobile clinic that sailed to remote regions of the world to provide free health care. Justin is a photographer and his task on the project was to visually document the cultures and rural environments in each of the places we visited. That was four years ago, and we've been working together ever since.

Interviewer: What was that specific moment when you came up with the idea for your latest project?

Michelle: One day Justin took me on a surprise camping trip to West Point Inn. We began talking about developing a new project that would have the potential to bring about real change. That was when *70 Degrees West* was born. Initially we started discussing the idea of circumnavigating the globe by boat. We were sure that could raise awareness about global issues but we were determined to come up with something truly pioneering, which hadn't been done before. And then it suddenly came to me! We could travel along a single line of longitude around the entire Earth and focus on various locations on that longitude where the environments or cultures were at risk due to the pressures for change in the outside world. Once we got home, we opened up an atlas and chose the longitude 70 degrees West.

Interviewer: Which location on your journey along that longitude do you remember most?

Michelle: Spending two months in the Arctic Circle. Greenland is the most isolated, lonely and beautiful place I've ever been to. We spent many nights under the midnight sun, with a magical palette of colours above our heads. There was just one minor issue. The nights usually ended with me freezing, wishing I had kept that fourth layer on and pacing anxiously while Justin was setting up his camera or packing up the masses of equipment he carries around with him. Justin rarely worried about the cold.

Interviewer: I know that you also had the chance to see an oceanic garbage patch with your own eyes. What was your experience of that?

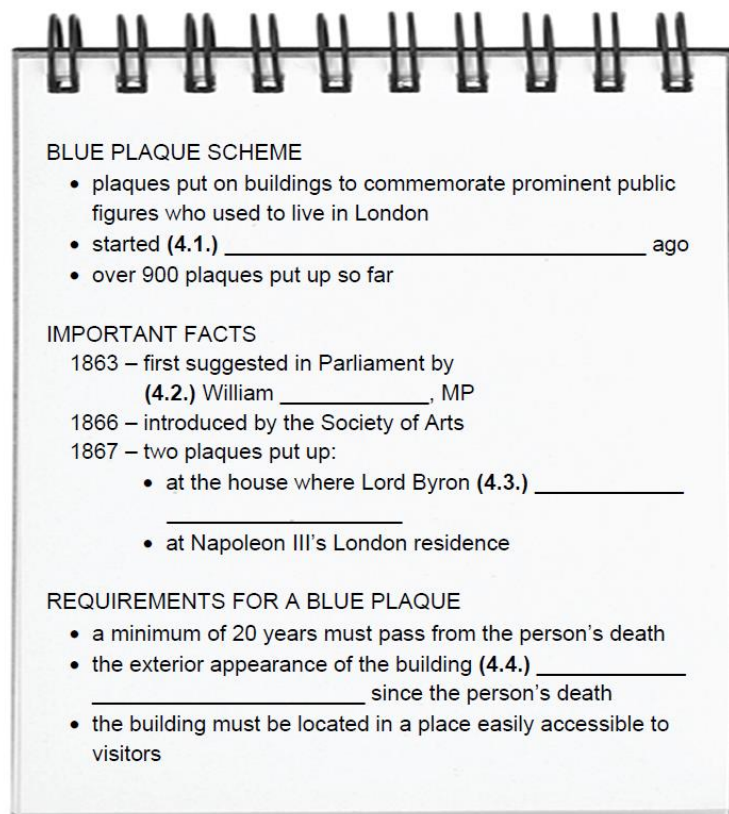
Michelle: Oh, yes. Picking up a piece of plastic covered in ocean algae and discovering the edges have been torn off by fish bites quickly makes the situation very clear. When you sail through the open ocean, the larger plastic objects catch your eye first - buckets, bleach bottles or plastic crates. However, we have to be aware that, due to wave action and sun degradation, all this garbage slowly turns into bite-sized micro-plastic fragments. This is the real problem, because eventually they are mistaken for food by marine creatures. When you look at a piece of plastic covered in fish bites, a heavy feeling of sadness and responsibility builds up inside you. And you know that action has to be taken immediately to stop this madness.

Interviewer: I hope more and more people will realize that. Thank you, Michelle!

Uzupełnianie luk w notatce

Zadanie 4. (0–4)

Usłyszysz dwukrotnie wypowiedź na temat niebieskich tablic pamiątkowych umieszczanych na budynkach w Londynie. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu uzupełnij luki 4.1.–4.4. w notatce, tak aby jak najbardziej precyzyjnie oddać sens wysłuchanego tekstu. Luki należy uzupełnić w języku angielskim.

BLUE PLAQUE SCHEME

- plaques put on buildings to commemorate prominent public figures who used to live in London
- started (4.1.) _____ ago
- over 900 plaques put up so far

IMPORTANT FACTS

1863 – first suggested in Parliament by
(4.2.) William _____, MP

1866 – introduced by the Society of Arts

1867 – two plaques put up:

- at the house where Lord Byron (4.3.) _____
- at Napoleon III's London residence

REQUIREMENTS FOR A BLUE PLAQUE

- a minimum of 20 years must pass from the person's death
- the exterior appearance of the building (4.4.) _____ since the person's death
- the building must be located in a place easily accessible to visitors

Transkrypcja

Blue plaques, commemorating famous people who have lived in London, are among the most familiar features of the capital's streetscape. They adorn the façades of buildings in many areas of the city. Some of these buildings are grand, others look very ordinary. What they all have in common is that a remarkable person lived or worked there at some point in history.

The blue plaque scheme has been running for over 150 years and is one of the oldest of its kind in the world. So far, the capital has seen more than 900 official blue plaques installed.

The idea of a commemorative plaque scheme was first put to the House of Commons in 1863 by the MP, William Ewart, spelled E-W-A-R-T. Three years later the Society of Arts launched the scheme. It installed two plaques in 1867. The first commemorated the poet Lord Byron at his birthplace, 24 Holles Street, Cavendish Square, but this house was demolished in 1889. This makes the second plaque, commemorating Napoleon III, the earliest surviving one. It was installed on his London residence in King Street.

Nowadays the scheme is run by *English Heritage*. For someone to be honoured with a plaque, the proposed recipient must have died at least 20 years before the nomination proposal is made. This is to help ensure that the decision to shortlist a candidate is made with a sufficient degree of hindsight. In addition, the building must look as it did in the times when the person was alive, and must be in a location the public can easily reach.

Na podstawie: <http://www.english-heritage.org.uk>; <http://www.discoverbritainmag.com>

Luki do uzupełnienia mogą się pojawić w różnego rodzaju formach pisemnych - najczęściej w notatce (w postaci skróconej w punktach lub w postaci ciągłego tekstu), formularzu, tabeli, wpisie na blogu lub w pojedynczych zdaniach.

Przykład z języka francuskiego

Zadanie 3. (0–4)

Usłyszysz dwukrotnie audycję radiową. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu odpowiedz krótko na pytania 3.1.–3.4., tak aby jak najbardziej precyzyjnie oddać sens wysłuchanego tekstu. Na pytania należy odpowiedzieć w języku francuskim.

3.1. Sous quelle forme portait-on des perles à la Renaissance ?

3.2. Pourquoi l'impératrice d'Autriche a mis son bijou de perles dans l'eau de mer ?

3.3. De quelle manière Coco Chanel a-t-elle réussi à populariser la perle de culture ?

3.4. Pourquoi certaines personnes déconseillent aux mariées de porter des perles le jour du mariage ?

Zadanie wymaga udzielenia odpowiedzi na pytania, zatem kluczowe jest przekazanie komunikatu. Wpisywane odpowiedzi powinny być krótkie - zmniejsza się wtedy ryzyko popełnienia błędów.

Transkrypcja do zadań 3. i 4.

Aujourd'hui, nous allons vous présenter la petite histoire du collier de perles. Pour beaucoup, c'est l'accessoire de la grand-mère par excellence. Et pourtant, la perle a toujours fasciné les gens. Il faut dire que le collier de perles était au début le bijou des hommes. Par exemple, en Inde, il apparaissait au cou des maharajas et des brahmanes. Il était signe de puissance et de richesse, mais il symbolisait aussi la pureté et la plénitude. Puis, cette mode est arrivée en Europe. À la Renaissance, les grands seigneurs portaient non seulement des colliers mais également des perles aux oreilles. Mais, à un moment, les femmes s'en sont aussi emparées et le collier est devenu emblématique de leur univers. Outre leur exotisme et leur beauté, les perles fascinaient par le mystère qui entourait leur formation. On croyait alors que c'étaient des gouttes de rosée tombées dans une huître. En réalité, la perle naît d'un grain de sable déposé par la nature dans le coquillage qui, gêné, va le couvrir de nacre. Sa rareté explique que depuis la Renaissance, le collier de perles faisait partie des bijoux des couronnes d'Europe. Il est intéressant de parler ici de Sissi, impératrice d'Autriche, qui a reçu de son mari un splendide collier de perles. Un an avant sa mort, elle a eu l'impression que son collier devenait plus mat. Elle a donc eu l'idée de le faire séjourner dans de l'eau de mer. L'époque Art déco raffolait de la perle. Sa forme, comme sa couleur, répondait à l'esthétique du moment. Dans ces années-là, l'homme a appris à la cultiver. La perle de culture est alors née et le collier de perles s'est enfin démocratisé. C'est Coco Chanel qui a permis la diffusion de la perle de culture. Elle en a porté énormément et elle les faisait porter à ses clientes. C'est grâce à elle qu'ont été levés les préjugés qui existaient contre cette perle, qui était moins appréciée que la naturelle et qui n'a pas été très bien acceptée ni par les négociants ni par les joailliers de l'époque.

La magie de la perle reste intacte et un bon nombre de mythes sont conservés encore aujourd'hui. On attribue aux perles une influence bénéfique sur la santé. Comme symbole d'amour et de pureté, elles sont aussi associées au mariage. Mais dans plusieurs pays, on considère de mauvais augure que la mariée porte des perles le jour de son mariage car elles représentent les larmes qu'elle versera dans sa vie matrimoniale. Il n'empêche que cette petite sphère garde toujours son charme et représente la quintessence de l'élégance.

Na podstawie: <http://apprendre.tv5monde.com>

ON SCREEN Student's Book
M5, p. 76
Zdania i tekst z lukami (wywiad)

B2+

ON SCREEN Workbook & Grammar
M3 & 6, p. 132
Zdania z lukami (Dictation)

B2+

ON SCREEN Student's Book
M3, p. 44
Tekst z lukami (notatka z wykładu)

B2+

- 1 a) You are going to hear a radio interview with a TV presenter reviewing a performance. Before you listen, check these words and phrases in the Word List.

• *upcoming* • *in the flesh* • *venue* • *growl*
• *unreleased* • *standing ovation*

- b)   Listen and complete the sentences.

- 1 John Ledley went to see a live concert by .
- 2 John went to California to .
- 3 In 2004, Waits toured to promote .
- 4 In his concert, Waits sang and played .

- 2   Listen again and fill in the gaps.

The Blue Note

John Ledley presents the TV 1) *The Blue Note*. John first heard Tom Waits playing when 2) . Among his collection he has 3) released in 1973. The last time Waits had appeared live in England was 4) . John first interviewed Waits when he was in 5) . Waits appeared in London after 6) since he last performed there. John watched Waits live without paying for 7) . John found Waits' performance quite 8) . Waits played some of his old songs on 9) . Waits is planning to release the performance as 10) .

Module 4

- Listen and complete the sentences.

- 1 Efforts should be made for the sake of our health.
- 2 Chronic stress our health.
- 3 However, brief periods of mild stress can
- 4 We need to and positive stress.
- 5 Mild stress is as it is actually beneficial.

W dziale Dictation można znaleźć zadania polegające na uzupełnianiu luk w zdaniach do każdego rozdziału *On Screen*.

- 2 a) Listen to the lecture. What is Coalition for the Homeless? Is the lecture formal or informal? Give reasons. Check on p. 175.
- b)   Listen and complete the gaps 1-10. Use 1-3 words for each gap.

Nathan Sharp works for a 1) called Coalition for the Homeless.

Around 2) of the population of the USA is homeless.

The main 3) of Coalition for the Homeless is to help homeless people off the streets permanently.

In the USA, around 12 percent of people live 4) the poverty line.

Without a(n) 5) most companies refuse to interview homeless applicants.

Many homeless people become addicted to 6) or drugs.

Sharp believes more addiction treatment centres 7) to the homeless need to be set up.

The First Step Programme provides free 8) for homeless people.

In Sharp's opinion, it's the 9) responsibility to supply more affordable housing.

On average, Americans who qualify for affordable housing have to wait 10) years.

ON SCREEN Workbook & Grammar
M4, p. 46
Tekst z lukami (notatka)

C1

ON SCREEN Student's Book
M4, p. 66
Tekst z lukami (notatka)

C1

ON SCREEN Workbook & Grammar
IELTS Practice Test 1, p. 157
Tekst z lukami (tabela)

C1

Listening skills

- 2 ★★ You will hear a dog trainer called Ellie Butler talking about working dogs. For questions 1-8, complete the sentences with a word or a short phrase.

It's a Dog's Life

Medical detection dogs can smell 1 such as diabetes in people.

Assistance dogs wear a(n) 2 to tell them apart from other working dogs.

Deafness makes communicating with the 3 problematic.

Hearing dogs provide 4 to deaf people who feel lonely.

At the beginning of their training, the dogs visit places in the community with their puppy 5.

Hearing dogs help mothers by reacting to their 6.

During training, the dogs are never 7 when they do something unwanted.

As a result, the dogs are 8 in the tasks they do.

- b) Read the title and the sentences. What do you think the monologue is about? What type of words are missing?

An Unhealthy Obsession

Charlotte believes that people possess the 1 to eat healthily.

Some people's attempts to get in shape can put a strain on their 2. Charlotte uses the term 3 to refer to the people photographed in the media.

Crash diets and high levels of exercise can cause 4 in people that go on them.

Charlotte states that there is a lot of information about the 5 of steroids.

People's body shapes are different on account of 6. She says people should not be so concerned about having the right 7.

In Charlotte's opinion, people will look good if they stay 8 and healthy.

Questions 11-14

Complete the notes below.

Write **NO MORE THAN THREE WORDS AND/OR A NUMBER** for each answer.

Hoxton Cliff Coastal Walks		
Tour Stages	Starting Location	What to see
Stage 1	• Main Square	• old part of town
Stage 2	• Coastal path trailhead	• stunning 11
Stage 3	• the 12 of St Jude's	• interesting plants, bird life
Stage 4	• village of 13	• town 14

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

ZADANIA ZAMKNIĘTE

- wybór wielokrotny
- dobieranie

ZADANIA OTWARTE

- zdania/tekst z lukami
- odpowiedzi na pytania

ZADANIA ZAMKNIĘTE

- ☐ 1 pkt – poprawna odpowiedź.
- ☐ 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

ZADANIA OTWARTE

- ☐ 1 pkt – poprawna odpowiedź (oczekiwana lub akceptowalna) – odpowiedź komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz wskazująca na to, że zdający zrozumiał tekst.

Akceptowane są również odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

- ☐ 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:

- popełnia błędy, które zmieniają znaczenie wyrazu lub powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst lub powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna;
- używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej, np. *buk* zamiast *book*;
- udziela odpowiedzi, która nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie lub która nie jest wystarczająco precyzyjna lub nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę;
- udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna; podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem;
- udziela odpowiedzi w innym języku niż wymagany w danym zadaniu;
- popełnia błąd zapisu uzupełniając lukę liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku angielskim (np. *surgary* zamiast *surgery*; *disapped* zamiast *disappeared*). W tym przypadku wymagana jest pełna poprawność zapisu. Błędy językowe i/lub ortograficzne są dopuszczalne (o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst) w przypadku, gdy lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku angielskim.

W konkretnym arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.

Dobieranie tekstów/części tekstu do zdań

Zadanie 5. (0–5)

Przeczytaj tekst, który został podzielony na cztery części (A–D), oraz pytania go dotyczące (5.1.–5.5.). Do każdego pytania dopasuj właściwą część tekstu. Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga: w jednej części tekstu znajdują się odpowiedzi na dwa pytania.

In which paragraph does the author		Answer
5.1.	suggest that the public did not warmly welcome the idea of the Great Exhibition?	
5.2.	mention the person who came up with the name commonly used for the building?	
5.3.	refer to an event which inspired the idea of having the Great Exhibition in London?	
5.4.	state that none of the people on the committee was suitably qualified for the task?	
5.5.	describe an unsuccessful attempt to choose an appropriate design?	

Zadanie może być oparte na 3 lub 4 tekstach lub częściach tekstu. Zwykle jeden tekst lub jedna część tekstu pasuje do dwóch zdań.

Zazwyczaj w zadaniu sprawdzane są umiejętności znajdowania w tekście określonych informacji; wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście; określania intencji, nastawienia i postawy nadawcy/ autora tekstu; odróżniania informacji o faktach od opinii; rozpoznawania informacji wyrażonych pośrednio oraz znaczeń przenośnych.

CRYSTAL PALACE

- A. In the autumn of 1850, in Hyde Park in London, a most extraordinary structure was built: a giant iron-and-glass greenhouse covering nineteen acres of ground with enough room for four St. Paul's Cathedrals. During the short time of its existence, it was the biggest building on Earth. Known formally as the Palace of the Great Exhibition of the Works of Industry of All Nations, it was undeniably magnificent, but all the more so for being so startlingly glassy and so unexpectedly there. Douglas Jerrold, a columnist for the weekly magazine *Punch*, nicknamed it the Crystal Palace, and the term stuck.
- B. The exhibition for which it was conceived was the dream of a civil servant named Henry Cole, whose other principal claim to fame is as the inventor of the Christmas card. In 1849, Cole visited the Paris Exhibition and was keen to try something similar in London, but grander. He got some prominent figures, including Prince Albert, interested in the concept of such a stunning display, and on January 11, 1850, they held their first meeting and set the date of the opening for May 1 of the following year.
- C. This gave them slightly less than sixteen months to design and erect the building, install tens of thousands of exhibits from every quarter of the globe, fit out restaurants, employ staff, and do a million other things, in a city whose residents weren't at all convinced they wanted such a costly and disruptive event. It seemed an unachievable goal. In an open competition, 245 designs were submitted and all of them were rejected as unworkable. So another committee was set up. Its members had the daunting task of coming up with a design worthy of the greatest exhibition in history and they had only ten months to do it.
- D. Of its members, only Isambard Kingdom Brunel had some experience of large-scale projects, but definitely not adequate for this one. The structure they proposed was an unhappy misfit. It looked like something created in a hurry by four men each working separately. Into this unfolding crisis stepped the calm figure of Joseph Paxton. When he learned that the commissioners of the Great Exhibition in London were struggling to find a design for their hall, it occurred to him that something like the hothouses he had constructed might work.

Dobieranie zdań do luk w tekście

Zadanie 6. (0–4)

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. Wpisz w każdą lukę (6.1.–6.4.) literę, którą oznaczono brakujące zdanie (A–E), tak aby otrzymać spójny i logiczny tekst.

Uwaga: jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

FAIRYTALE STATE COACH PREPARED FOR ITS ANNUAL OUTING

For eleven and a half months of the year, the Lord Mayor of London's State Coach is one of the largest and most precious objects in the Museum of London collection. **6.1.** _____ The coach fits through with barely 50cm clearance, and is then towed away to be prepared for its annual journey.

A new Lord Mayor of London, who represents and promotes businesses and residents in the City of London, is elected every year. Before being sworn in, he or she is driven in the coach from the Mansion House to the law courts on the Strand in a long procession known as the Lord Mayor's Show. **6.2.** _____ Having survived plagues and fires and countless wars and rebellions, the parade hasn't changed much since the first journey in the 13th century. Originally it was held on the river but once the roads improved, the City ordered the magnificent coach to be constructed for the ceremony.

The coach is in remarkable condition, given that the last conservation work was carried out for the coronation procession in 1952. **6.3.** _____ The rules of the Lord Mayor's Show have also

Zadanie typu dobieranie zdań do luk w tekście sprawdza umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu.

Usuniętych może być 4 lub 5 zdań albo fragmentów tekstu. Zwykle jedno zdanie lub jeden fragment tekstu jest podany dodatkowo.

remained the same for centuries. For example, when the Lord Mayor rides in the coach, protocol requires it to be drawn by six horses. If the sovereign is to board it, the number is increased to eight.

Organising the event is demanding as there can be no dress rehearsal of a three-mile procession. Last year there was almost a disaster when the carriage came to a halt after one of the enormous wheels jammed. **6.4.** _____ Later they found that the sand with which the streets are specially covered to give the horses better grip had got into the wheel and clogged it up. Such a thing had never happened before, but this time an extra layer had been laid as it was feared the first lot had been washed away by torrential rain.

Na podstawie: M. Alexander, *A Companion to the Folklore, Myths & Customs of Britain*

- A. Almost all of it is still original, including the magnificent paintings that decorate its outside, depicting the virtues of truth, justice and fortitude.
- B. Having failed to get the coach moving again, the coachman and his team asked the Lord Mayor to transfer to a brand-new Land Rover!
- C. On the way, the coach was stopped and to the cheering crowd's delight the Lord Mayor in his splendid outfit swore allegiance to the Crown.
- D. Yet, every November, an iron gate in a grey concrete wall creaks open, and astonished onlookers stare at the fairytale vehicle slowly emerging.
- E. With up to six thousand participants, the event is claimed to be the oldest of its kind in the world.

Dobieranie

3

EXAM TASK

R

Przeczytaj trzy teksty o uroczystościach związanych z dorastaniem. Do każdego pytania (1–4) dopasuj właściwy tekst (A–C). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jeden tekst pasuje do dwóch pytań.

	Which coming of age celebration includes an event where the person shows appreciation to important people in their lives?	
1		
2	has a tradition in which the person receives the same gift a number of times?	
3	is held at the same time as the person receives certain legal rights?	
4	is also celebrated by people that it wasn't originally intended for?	

Coming of Age Celebrations

A In North America a sweet sixteen party is held to celebrate a person's sixteenth birthday. The party can range from a small gathering to a huge event costing thousands of dollars; with hundreds of guests, limousines, hired venues and entertainers. Traditionally, the sweet sixteen party is for girls, but now some boys are also holding their own sweet sixteen party. A common gift from the parents of the person who's celebrating is a car, as this is the age people are allowed to drive in the USA. Girl's parties may also include a tiara ceremony, where the girl is presented with a jewelled tiara to wear for the rest of the evening.

B Fiesta de Quince Años, which translates to 'Party of Fifteen Years' is an event that is held throughout Latin America. This event is held to celebrate a girl's fifteenth birthday, and it usually includes a huge three-course meal, with dancing for the rest of the evening. The girl usually wears an extravagant dress for the party. There is also the fifteen-candle ceremony where the girl celebrating her birthday will hand out fifteen candles; one to each of the people she feels has had the biggest impact on her life.

C The Philippine Debut is an event for both boys and girls which marks their entry into adulthood. Females celebrate their debut at the age of eighteen while boys have to wait until they turn twenty-one. The female debut party often includes a lot of guests with the highlight of the evening being a dance the girl has with eighteen friends. From these special friends she receives eighteen special gifts, called 'treasures', as well as eighteen red roses. The male version of the celebration, however, is much less structured, but similarly includes a large celebration with family and friends.

W zadaniu sprawdzającym umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu ważna jest zdolność do dobierania usuniętych zdań tak, aby pasowały do otoczenia luki (zarówno przed nią, jak i po niej).

- A** They also provide the rhythm and percussion throughout the performance.
- B** It can be performed by both men and women, but the performers are always barefooted.
- C** This provides the audience with a thrilling spectacle as the dancers step into and out of the space in between the poles.
- D** Over time, these creatures learned how to avoid being caught through well-timed leg movements.
- E** The reason being that only professionals know how to do these intricate movements.

Dobieranie

2

EXAM TASK

R

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. Wpisz w luki (1–4) litery, którymi oznaczono brakujące zdania (A–E), tak aby otrzymać logiczny i spójny tekst. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

A Dancing Delight

In some countries, dance is such an important art form that it's considered to be much more than simply entertainment. In the Philippines, for example, their national dance, which is called the tinikling, is a celebration of their culture and pride.

The tinikling is a popular dance which requires a very high level of skill to perform. **1)** This means they have to be able to move perfectly in time with the rhythm of the dance, or they might get hurt by the bamboo poles which are banged on the ground by people sitting around the edges of the dance area.

This national dance is named after a bird, the tikling, which lives in the Philippines. The bird is well known for its speed and grace of movement. Filipino rice farmers used to set bamboo traps to stop the birds destroying their crops. **2)** So, the original idea behind the dance was to imitate these skilled birds as they moved through the grass and over branches avoiding being captured.

The bamboo sticks that are used are not only representative of the bird traps set by the farmers. **3)** The dancers engaged in the performance have to be very confident, because, as the dance progresses, the banging of the bamboo becomes harder and faster. **4)** Experienced tinikling dancers can do this without even looking down!

Zadanie dwuczęściowe, oparte na **dwóch tekstach**, które zwykle łączy podobny temat.

- **TEKST 1: ZADANIE ZAMKNIĘTE** – wybór wielokrotny (A, B, C, D).

W tej części sprawdzane są najczęściej umiejętności znajdowania w tekście określonych informacji; wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście; układania informacji w określonym porządku; określania intencji, nastawienia i postawy nadawcy/autora tekstu; odróżniania informacji o faktach od opinii, rozpoznawania informacji wyrażonych pośrednio oraz znaczeń przenośnych; określania głównej myśli tekstu lub fragmentu tekstu.

- **TEKST 2: ZADANIE OTWARTE** – uzupełnianie luk w tekście/zdaniach lub odpowiedzi na pytania (w języku angielskim).

Zadanie sprawdza umiejętność przetwarzania wypowiedzi (mediacji językowej). Przede wszystkim sprawdzana jest umiejętność przekazania w języku obcym informacji sformułowanych w tym języku obcym.

Zadanie 7. (0–8)

Przeczytaj dwa teksty związane z zegarami. Wykonaj zadania 7.1.–7.8. zgodnie z poleceniami.

Tekst 1.

THE CLOCKS

At 19 Wilbraham Crescent, the machinery of the Law was in full swing. There was a police surgeon, a police photographer and the fingerprint men. They moved efficiently, each occupied with his own routine. Finally, Detective Inspector Hardcastle arrived, a tall, poker-faced man with expressive eyebrows, and immediately set about ensuring that all he had put in motion was being done, and done properly. He introduced himself to Miss Pebmarsh. He knew a little about her, though their paths had never crossed professionally. But he had seen her about, and he was aware that she was an ex-schoolteacher. A young police constable who had arrived earlier on the scene of the murder had informed him about the mystery of the clocks, and now Hardcastle was determined to find out more.

"Miss Pebmarsh, when you left the house at approximately one-thirty, there were in this room only two clocks, the cuckoo clock and the grandfather clock. No others."

Miss Pebmarsh hesitated briefly, and then replied.

"If I am to be absolutely accurate, I could not swear to that statement. Being blind, I would not notice the presence of anything not usually in the room. That is to say, the last time I can be sure of any of the contents of this room was when I dusted it early this morning. Everything then was in its place, I usually do this room myself despite my disability, as cleaning women are likely to be careless with ornaments."

"Did you leave the house at all this morning?"

"Yes, when my cleaning woman arrived, I went as usual to the Aaronberg Institute. I left around 10 o'clock and returned here at about quarter to one. I made myself some scrambled eggs in the kitchen and a cup of tea and went out again, as I have said, at half past one, I ate my meal in the kitchen, by the way, and did not come into this room."

"I see," said Hardcastle. "So while you can say definitely that at ten o'clock this morning there were no additional clocks here, they could possibly have been introduced some time later."

"As to that you would have to ask my cleaning woman, Mrs Curtin."

"Thank you, Miss Pebmarsh. Now we are left with these following facts and this is where I want you to give me any ideas or suggestions that occur to you. At some time during the day four clocks were brought here. The hands of these four clocks were set at thirteen minutes past four. Now does that time suggest anything to you?"

Miss Pebmarsh shook her head, "Nothing at all."

"Now we pass from the clocks to the dead man. It seems unlikely that he would have been let in by your cleaning woman and left in the house by her unless you had told her you were expecting him. But that we can learn from her. He came here presumably to see you with a particular purpose, either on business or for a personal matter that he wanted to discuss. Between one-thirty and two forty-five he was stabbed and killed. If he came here by appointment, you say you knew nothing of it. The door was unlocked, so he could have come in and sat down to wait for you – but why?"

"The whole thing's ridiculous," said Miss Pebmarsh impatiently. "Do you think that this man brought the clocks with him?"

"There's no sign of a container anywhere," said Hardcastle. "He could hardly have brought four clocks in his pockets. Now, Miss Pebmarsh, think very carefully. Is there any association in your mind, any suggestion you could possibly make about anything to do with clocks, or if not with clocks, say with the *time*? Four-thirteen? Thirteen past four?"

She shook her head.

"I've been trying to say to myself that it is the work of a lunatic or that somebody came to the wrong house. But such an unlikely coincidence still wouldn't really explain anything. No, Inspector, I can't help you."

Na podstawie: Agatha Christie, *The Clocks*

TEKST 1: ZADANIE ZAMKNIĘTE – wybór wielokrotny (A, B, C, D).

Zdający czyta tekst i wykonuje zadanie wyboru wielokrotnego z czterema opcjami odpowiedzi.

W przykładowym zadaniu sprawdzana jest umiejętność:

- wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście (7.1.);
- układania informacji w określonym porządku (7.2.);
- znajdowania w tekście określonych informacji (7.3., 7.4.).

W zadaniach 7.1.–7.4. z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl jedną z liter: A, B, C albo D.

7.1. Based on the first paragraph, Detective Inspector Hardcastle's manner can be described as

- A. defensive
- B. confident
- C. absent-minded
- D. compassionate

7.2. Which of the following happened first chronologically?

- A. Miss Pebmarsh returned home to have a meal.
- B. The cleaning woman arrived at Miss Pebmarsh's house.
- C. The clocks in the sitting room were dusted by Miss Pebmarsh.
- D. Someone left the clocks in the sitting room without Miss Pebmarsh's knowledge.

7.3. In his conversation with Miss Pebmarsh, Detective Inspector Hardcastle

- A. asked her to repeat the instructions she had given to the cleaning woman.
- B. speculated that the victim might have come to her house intentionally.
- C. enquired why she had left her house unlocked.
- D. proved that she had lied to him.

7.4. Which of the following sentences is NOT true?

- A. Detective Inspector Hardcastle implied that the victim had brought the clocks with him.
- B. The four clocks appeared in the sitting room after 10 a.m.
- C. Miss Pebmarsh was sceptical about the quality of Mrs Curtin's work.
- D. The four clocks showed the same time.

Tekst 2.

EDINBURGH'S CONSIDERATE CLOCK

Arrive in Edinburgh on any given day and there are certain things that can be guaranteed – the Gothic fairy-tale castle, the labyrinth of medieval alleys and lanes, and possibly even the rain. There is something else we can depend on in the Scottish capital. That is the fact that the clock on top of the Balmoral Hotel is always wrong. By three minutes, to be exact. The 58m-high, imposing clock tower has been part of Edinburgh's skyline for more than 116 years, and has (almost) never told the right time - except for on 115 days. Confused?

When the clock, which overlooks Waverley Train Station in the centre of Edinburgh, was installed in the early 1900's, the time was set to be 180 seconds fast. This bold irregularity is, in fact, a historical quirk first introduced in 1902 when the Edwardian-era building opened as the North British Station Hotel. Then, as now, the hotel and its clock overlooked the platforms and signal boxes of Waverley Train Station. The North British Railway Company owners wanted to make sure passengers wouldn't miss their trains. Given an extra three minutes, they reasoned, travellers would have more time to collect their tickets, reach their carriages and load their luggage before the stationmaster's whistle blew. This calculated miscalculation remains with us today.

That the clock is wrong every day of the year is not technically true. Its time is corrected annually to prepare for New Year's Eve, or Hogmanay as Scots call it. On that day the tower welcomes a master clockmaker who remedies the timekeeping error, simply because the clock needs to be right for the traditional countdown to the midnight bells. Beyond that, everyone relies on it being wrong.

The original clock was crafted by Hamilton & Inches, a luxury Edinburgh-based jeweller, and consists of four clock faces. It was wound manually until the 1970s, after which it switched to electricity. At least twice since then, the clock has required urgent intervention. In 2012, the clock ran 90 minutes late after a power cut caused by construction workers. Two years earlier, it stopped, for no apparent reason, for the first time in 108 years.

Today, the wrong time is taken for granted in Edinburgh. If someone wanted to change it, there'd be a public outcry. People have grown used to this inconsistency. It's part of the city's heritage.

Uzupełnij luki w zdaniach 7.5.–7.8. zgodnie z treścią tekstu, tak aby jak najbardziej precyzyjnie oddać jego sens. Luki należy uzupełnić w języku angielskim.

7.5. In the title, the author refers to the clock as “considerate” because _____

7.6. The only day of the year when the clock shows the correct time is _____

7.7. _____ why the clock stopped for some time in 2010.

7.8. According to the author, people living in Edinburgh _____
_____ if the clock was set to the right time.

TEKST 2: ZADANIE OTWARTE – uzupełnianie luk w tekście/zdaniach.

Zdający czyta tekst i uzupełnia luki w zdaniach zgodnie z treścią tekstu.

W przykładowym zadaniu sprawdzana jest umiejętność:

- przekazywania w języku obcym nowożytnym [...] informacji sformułowanych w tym języku obcym. (7.5., 7.6., 7.7., 7.8.);
- znajdowania w tekście określonych informacji (7.6., 7.7., 7.8.);
- rozpoznawania informacji wyrażonych pośrednio oraz znaczeń przenośnych (7.5.).

Przykład z języka rosyjskiego

Tekst 2.

ИСТОРИЯ ОДНОЙ ФОТОГРАФИИ. ПОРТРЕТ СТИВА ДЖОБСА

Портреты авторства Альберта Уотсона гарантированно берут за душу. Исключением не стал и снимок гениального изобретателя, предпринимателя и промышленного дизайнера Стива Джобса.

Стив Джобс очень трепетно относился к съёмке своей персоны. Все фотографии отмечали, что работа с главой *Apple* – дело нелёгкое. Он предъявлял ко всем, и, в первую очередь, к себе, очень высокие требования. Стив Джобс мог запросто раскритиковать творческую идею фотографа.

В 2006 году журнал *Fortune* заказал у прославленного портретиста Альберта Уотсона несколько снимков Стива Джобса. Фотограф согласился и договорился с Джобсом о фотосессии. После тщательного изучения уже опубликованных фотографий главы *Apple*, его биографии и многочисленных интервью Уотсон определился со стилистикой – ничего лишнего в кадре, этакое «фото на паспорт».

«Увидев Стива в дверях студии, я сразу же обратился к нему со словами: «Мистер Джобс, у меня для Вас хорошая новость. На нашу съёмку отведено довольно много времени, но я справлюсь всего за 30 минут». Он посмотрел на меня так, будто я преподнёс ему новогодний подарок. Сэкономленное время было на вес золота в его напряжённой жизни», – вспоминает фотограф.

Съёмка началась...

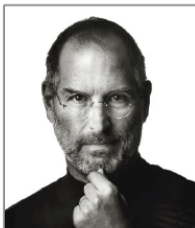
– ОК, Альберт, что Вы хотите, чтобы я делал?

– Я хочу полный контакт Ваших глаз с камерой. Подумайте о проекте, над которым Вы сейчас работаете. Представьте, что перед Вами стоят несколько человек, которые с Вами не согласны, но Вы-то точно знаете, что правы.

– Никаких проблем. Я делаю так каждый день.

Съёмка проходила настолько успешно, что Джобс «подарил» фотографу ещё один час. Среди прочих кадров появился и тот самый знаменитый портрет.

О чём же в момент съёмки думал Джобс? О плеере *iPod*, который стал культовым? А, может, об операционной системе *Mac OS X*? Нет, это было в прошлом. А Джобс был человеком будущего. Стоял 2006 год, и вот-вот должен был выйти первый *iPhone*, которому все предрекали полный провал. Этот новый продукт, презентация которого

состоялась 9 января 2007 года, произвёл настоящую революцию. О нём думал Стив Джобс и, как всегда, точно знал, что прав.

Na podstawie: <https://paninphotoschool.ru>

Odpowiedz krótko na pytania 7.5.–7.8. zgodnie z treścią tekstu, tak aby jak najbardziej precyzyjnie oddać jego sens. Na pytania należy odpowiedzieć w języku rosyjskim.

7.5. Почему многие фотографы считали, что сделать снимок Стиву Джобсу, – очень непростая задача?

7.6. Какой вывод можно сделать о Стиве Джобсе на основании подчёркнутого фрагмента текста?

7.7. Какой факт свидетельствует о том, что Стив Джобс был доволен ходом фотосессии с Альбертом Уотсоном?

7.8. Какому важному событию в профессиональной жизни Джобса предшествовала фотосессия для журнала *Fortune*, о которой говорится в тексте?

TEKST 2: ZADANIE OTWARTE – odpowiedzi na pytania.

Zdający czyta tekst i odpowiada krótko na pytania zgodnie z treścią tekstu.
Odpowiedzi należy udzielić w języku angielskim (w tym przykładzie w języku rosyjskim).

- 4 Read the text again. For questions 1-8, choose the correct answer A, B, C, or D. Justify your answers.

- What does the writer think Mike Rutzen's job is like?
A scary C exciting
B strange D creative
- Why is Mike different to most shark experts?
A He owns pet sharks.
B He gets hypnotised by them.
C He studies sharks in tanks.
D He builds strong bonds with sharks.
- As a child, Mike lived ...
A in a fishing village. C on the coast.
B in Cape Town. D in a rural area.
- What led Mike to start his own business?
A his lack of work as a fisherman
B his need for more money
C his desire to be closer to sharks
D the demand created by tourists

- 5 Read the text again and answer the questions. Use your own words.

- Name two jobs Mike had before he started his own shark-diving business.
- How does Mike make sharks stay stationary?
- What work does Mike currently do apart from shark diving?

- Mike hopes his work will
A change people's opinions of sharks.
B make more people interact with sharks.
C reduce the number of shark-related deaths.
D create more interest in sharks in the media.
- How does Mike sometimes swim with sharks?
A by hypnotising the shark into following him
B by grabbing a part on the back of the shark
C by hanging onto the shark's tail
D by stroking a part of the shark's head
- The phrase 'a great champion of' (l. 37) means
A a person who always wins.
B someone who is highly skilled in their field.
C a person who fights for a cause.
D someone who is extremely popular.
- Which of the following best describes the writer's tone throughout the article?
A impressed C envious
B threatening D uninspired

- b) Use the words in Ex. 2a to complete the sentences below.

- Mike Rutzen works with sharks, one of the most feared ... on Earth.
- Mike was ... in South Africa where he originally worked as a farmer.
- He learnt to respect sharks and ... their behaviour.
- He also learnt how to ... his posture to protect himself from possible shark attacks.
- The ... he runs specialises in feeding sharks.
- Mike believes sharks aren't ... animals, but are actually intelligent and sensitive creatures.
- Mike can hypnotise sharks to hold them in a state of total ... for about an hour.
- Mike believes a(n) ... with a great white shark is an unforgettable experience.

W serii *On Screen* można znaleźć wiele działów Reading łączących zadania zamknięte typu wybór wielokrotny z czterema opcjami odpowiedzi i otwarte typu zdania/tekst z lukami i/lub odpowiedzi na pytania.

1 The man in the picture is nicknamed 'The Sharkman'. What do you think his job involves?

2 a) These words appear in the text. Check them in the Word List.
• brought up • encounter • operation
• predators • adapt • ferocious • immobility
• interpret

WOULD YOU DARE DO A JOB LIKE THIS?

A Mike Rutzen has one of the most thrilling occupations you could possibly imagine. He is an expert in the secrets and behaviour of one of the most powerful and feared natural predators on the planet, the great white shark. Once a fisherman who was scared of this mysterious animal, Mike has learnt to admire and understand great whites, and now, he spends a large part of his time in their company. Mike's passion for sharks goes beyond the limits of most shark experts, though. Believe it or not, Mike doesn't simply observe sharks in a tank or in the oceans; he actually pets them, plays with them and even hypnotises them. He has developed such a special bond with sharks that he is now known as *The Sharkman*.

B Rutzen is not a scientist. In actual fact, he taught himself everything he knows about sharks until he started working as a fisherman off the coast of Gansbaai, a fishing village near Cape Town. As tourism developed in the area, there arose a need for experienced boat skippers to take tourists out to see the sharks. Despite his natural fear of sharks, Mike gradually came to love these giant fish and developed a very close relationship with them. He took lessons in freediving so he could swim with sharks and he slowly learnt how to interpret their behaviour and adapt his posture to avoid being attacked. He soon decided that he wanted to work with sharks and started up his own cagediving business dedicated to sharing his passion for great white sharks.

C Mike's diving operation now specialises in locating and diving with great white sharks to provide people with the opportunity to experience a unique and unforgettable underwater encounter with these amazing creatures. Mike's interest in sharks doesn't end there, though. He has set himself the goal of changing the negative perception that so many people have of great white sharks. Through his interactions with sharks, he aims to show people that they are far from the ferocious and mindless killing machines that are portrayed in the media, but that they are curious, intelligent and sensitive creatures. "They may be the top predator in the sea, but they are not the man-eating killers of our nightmares," he says. He believes that great white sharks have personalities and enjoy interacting with people.

D Sharks see Mike neither as prey nor as predator and they happily allow him to swim alongside them. A shark will occasionally let Mike ride with it by hanging onto its dorsal fin. What's truly surprising, though, is that these so-called ferocious killers even allow Mike to hypnotise them. By turning it on its head and massaging its snout close to its eyes, Mike can put a four-metre-long, 1,000 kg shark into a state of total immobility for about fifteen minutes. During this time, the shark will lie upside-down and rest on Mike's hand; a sight that scientists can only marvel at.

E The Sharkman has become a great champion of shark conservation, seeking to highlight the great white shark's status as an endangered species and to raise awareness of the need to protect them. He regularly travels to give talks and lectures on the great white shark and he also makes documentaries about them. In *Sharkman*, a Discovery Channel programme, he tours the world and dives with different species of sharks, demonstrating his ability to hypnotise them. He also starred in an episode of the BBC's *Natural World*. He not only has an exciting and rewarding job, but he is also, as is stated by the title of another BBC 45 programme, *A Living Legend of Gansbaai*.

Check these words
• company • beyond the limits
• bond • posture • dedicated to
• encounter • perception • mindless
• nightmare • dorsal fin • snout
• marvel at • highlight • rewarding

6

Zadanie 8. (0–4)

Przeczytaj tekst i uzupełnij jego streszczenie. Uzupełnij luki 8.1.–8.4. zgodnie z treścią tekstu, tak aby jak najbardziej precyzyjnie oddać jego sens. Na pytania należy odpowiedzieć w języku angielskim. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie trzy wyrazy.

THE PUZZLE

I was not short of sources of entertainment during my convalescence after the surgical procedure: I had the radio to listen to, books to read, the television to watch. Nevertheless, my wife kept finding me staring out of the window, and decided that I needed some additional stimulation. She could have engaged me in clever conversation, I suppose, but what she opted for was a thousand-piece jigsaw puzzle.

The picture on the box showed a grey sky and an almost invisible horizon, below which was a grey sea. The sky and the sea were the same shade of grey, the clouds in the sky looked like waves, and the waves in the sea looked like clouds so in some parts it was difficult to tell one from the other. I expected to be more frustrated than stimulated, however, to my great surprise, I became strangely interested and determined to complete the puzzle. Having established the four edges, I set about the task of filling in the middle. This was a lengthy and laborious process, but eventually only one piece was left. When I triumphantly fitted it into place, I sat back from the table to admire my work.

Just then I noticed something quite disconcerting. Near the bottom-left-hand corner of the picture, I could see a man's head among the waves. I grabbed the box and studied the picture on it: no head – no sign of a human or any other animal – disrupted that grey, bleak landscape. I looked again at my completed puzzle: there, unmistakably, was the man, with what looked like an expression of pure exhaustion on his face. He seemed to have been in the water for some time.

I called to my wife. Her first reaction was to congratulate me on my achievement. I didn't pay any attention to her praise. "No, no," I said. "Look! There! Don't you see a man in the sea?"

I pointed at the spot. My wife stared, first at the puzzle, then at me. She shook her head. I looked again, but it was too late. The drowning man was nowhere in sight.

After having 8.1. _____, the narrator tried to keep himself occupied at home but his wife thought he needed further diversion and gave him a jigsaw puzzle depicting a gloomy seascape.

He thought that doing the puzzle would be tedious because of the lack of 8.2. _____, but surprisingly he enjoyed the challenge it offered.

At the moment of finishing the puzzle, the narrator felt 8.3. _____.

However, when he looked at the picture, he suddenly caught sight of the disturbing image of a man who seemed to be drowning. The narrator was perplexed because the man wasn't visible in the picture on the jigsaw box. By the time his wife saw the completed puzzle, the image of the man 8.4. _____.

Zdający czyta tekst i uzupełnia luki w streszczeniu tekstu w języku angielskim.

W przykładowym zadaniu sprawdzana jest umiejętność:

- znajdowania w wypowiedzi określonych informacji;
- przekazywania w języku obcym nowożytnym [...] informacji sformułowanych w tym języku obcym;
- streszczania w języku obcym przeczytanego tekstu.

Należy zwracać uwagę na limit wyrazów do wpisania w lukę. Przykładowo, odpowiedź *was nowhere in sight* wpisana w lukę 8.4. zostanie zakwalifikowana jako niepoprawna (4 wyrazy zamiast maksymalnie 3). Odpowiedzi oczekiwane // akceptowalne to: *had disappeared / was gone // just vanished / (has) disappeared*.

The pasteurisation of dairy products

Milk and dairy products have long been a significant source of human nutrition and pasteurisation has done much to ensure their safety as comestibles, but could returning to raw milk products be a good thing? Rebecca Cullen investigates.

- A** Milk produced by animals such as cows and goats, and its by-products, have been consumed by humans since the advent of organised farming around 7,500 years ago. The ability to drink milk past childhood without getting sick was dependent on a genetic change that allowed the people of Europe to include milk as a staple of their diet. This genetic characteristic, known as lactase persistence, most likely developed in Central Europe and the Balkans and spread to the rest of Europe over a period of a thousand years. The genetic mutation allowing for milk consumption is most prevalent today in the populations of Ireland and Sweden.
- B** It is still not fully understood why European peoples developed a tolerance for lactose past childhood but there are indications that drinking milk, which is rich in vitamin D, helped to compensate for the lack of sunlight in European countries. Another theory is that milk could provide nutrients such as protein and vitamins all year round regardless of whether crop yields were good in any particular area. So the ability to drink milk was an evolutionary progression that helped ensure survival in harsh climates.
- C** But even though dairy products are rich in nutrients, they have long been linked to ill health and disease. The problems arise because milk can easily become contaminated with bacteria even in clean dairies and cows, in particular, can pass on diseases to humans through milk. Before the era of pasteurisation, milk was responsible for causing many deaths through food poisoning as a result of contaminated milk, and was responsible for spreading serious infectious disease such as tuberculosis, brucellosis and diphtheria. Many of these diseases were only finally controlled once pasteurisation became the norm.
- D** Louis Pasteur made the discovery that ensured the world could drink milk products safely by accident. He had been commissioned by the Emperor Napoleon in the mid 19th century to find out why drinks such as wine and beer sometimes soured during the fermentation process. On discovering the organisms that were creating the problem he decided to perform a series of tests involving the rapid heating and cooling of liquids to see if this process would neutralise the microorganisms that were ruining the French wine industry. The process was soon being used to make milk safe and the results were so good that not only were millions of lives saved but it allowed for the rapid expansion of the dairy industry world-wide.
- E** Without pasteurisation it would be impossible to have a large mass market dairy industry. Even the cleanest factory farms with the most high-tech modern equipment cannot ensure that milk is free of contamination without pasteurisation. The ability to pasteurise and cool milk for transportation means that milk not only has a standardised quality, it can also be safely delivered across wide areas, even from one country to another without compromising safety standards. Another benefit is that cheeses can be produced for a mass market that will have a guaranteed quality and type of flavour. This is why all cheddar cheeses taste the same, more or less.

- F** But some cheeses have always been unpasteurised. Parmesan cannot be called Parmesan unless it is unpasteurised. The list of traditional unpasteurised cheese is long and many more producers are turning to using raw milk in cheese-making due to the supposed superior taste qualities natural microflora can bring to the cheese making process. While there are many producers who dispute that only cheeses made with raw milk will be of the highest quality, most producers agree that using raw milk is a legitimate and safe way to produce cheese.
- G** But what about drinking raw unpasteurised milk? In England the law allows people to buy raw unpasteurised milk directly from the producer on the day it is produced. The government has in fact tried to ban the sale of raw milk to retail consumers but has always been met with consumer opposition. While it is true that the absolute safety of raw milk cannot be guaranteed, its proponents point out that illness from raw milk consumption is much lower than from other forms of contaminated food, including salmonella from the sale of raw chickens.
- H** Those in favour of raw milk often claim that it bestows a number of health benefits that cannot be gained from drinking pasteurised milk but, to date, there is no firm evidence that raw milk helps prevent diseases of the colon, such as IBS, or respiratory conditions such as asthma. There is however good evidence that raw milk does taste better with a creamier flavour than pasteurised milk. The dairy industry in England supports raw milk being available from accredited dairy farms but it does not support it being sold commercially in shops to a mass market due to the difficulty in quality control of high volumes of milk products. So raw milk is always going to have limited availability and with good reason.

Questions 23-26

Complete the summary below.

Choose **NO MORE THAN TWO WORDS** from the text for each answer.

Research Results

Despite a long history of milk consumption in humans milk has always been associated with 23 through bacteria-contaminated milk and the spread of infectious disease. These problems were finally brought under control through the process of pasteurisation discovered in the mid 19th century and which also allowed for the 24 of the dairy industry on a global scale.

However, raw milk has always been used in the production of 25 due to its association with good flavour.

Also, although many in the dairy industry do not think raw milk should be available to the 26, few see any reason to ban it outright.

Questions 33-40

Complete the summary below.

Choose **NO MORE THAN TWO WORDS** from the text for each answer.

PROVEN RIGHT IN THE END

A serendipitous 33 lead a sponge diving expedition to sit it out in a Greek island cove and this resulted in the discovery of an ancient shipwreck. The subsequent maritime excavation led to the recovery of hundreds of 34 from the era of the shipwreck and an unidentified machine. Due to 35 one person died and two others were disabled and the excavation was stopped.

As the findings from the wreck were being catalogued for storage, a museum director noticed one artefact was embedded with a 36 leading him to surmise the artefact was a 37 , such as an astrolabe. However, it was believed at the time that machines of that type did not predate the 38

It was only in recent years that it was discovered that the machine was in fact an early type of analogue computer used to track celestial movements as well as 39 Although it is now agreed to be a great achievement, the gears were not made with the 40 only possible with modern tools and it was therefore inaccurate in its calculations.

Do wykonania zadań otwartych polegających na uzupełnianiu luk w streszczeniu tekstu przygotowują również zadania ćwiczące pisanie streszczeń tekstów (np. *On Screen Student's Book B2+*, p. 139, ex. 2; *On Screen Student's Book C1*, p. 123, ex. 2c).

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

ZADANIA ZAMKNIĘTE wyboru wielokrotnego oparte na tekście lub na zdaniach, np. tekst z sześcioma lukami i czterema opcjami odpowiedzi (A, B, C, D).

ZADANIA OTWARTE oparte na tekście lub na zdaniach, np.:

- zadanie z lukami – test luk polegający na uzupełnieniu każdej luki w tekście jednym wyrazem (cloze test) lub uzupełnieniu luk w tekście odpowiednią formą wyrazów podanych w ramce,
- gramatykalizacja – uzupełnianie zdań odpowiednią formą wyrazów podanych w nawiasach,
- set leksykalny (3 zdania) – zdający wpisuje wyraz, który poprawnie uzupełnia luki we wszystkich trzech zdaniach,
- transformacje – parafraza zdań ze słowem kluczem lub bez słowa klucza,
- tłumaczenie fragmentów zdań z j. polskiego na j. angielski,
- słowotwórstwo – uzupełnianie każdej luki jednym słowem utworzonym od podanego wyrazu.

ZADANIA ZAMKNIĘTE

ZADANIA OTWARTE

Zasady oceniania:

- ☐ 1 pkt – poprawna odpowiedź.
- ☐ 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.

Akceptowane są również odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Zadanie 9. (0–6)

Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Zakreśl jedną z liter: A, B, C albo D.

AROUND BRITAIN BY PUBLIC TRANSPORT

Everyone I saw said, "Gosh, you're brave!" when I 9.1. ____ that I was planning to travel around Britain by public transport. It never occurred to me to do it 9.2. _____. We are so lucky in this country to have a relatively good public transport system and I think we should all try harder to enjoy it while it's still here. 9.3. _____, driving your own car in Britain is such a dreary experience these days. There are 9.4. _____ cars on the road, nearly double what there were when I first came here, and in those days people didn't actually drive their cars. They just parked them in the driveway and buffed them up once a week. About twice a year they 9.5. _____ the car out to visit relatives in East Grinstead or make a trip to some place like Hayling Island or Eastbourne, and that was about it, apart from the buffing. Now everyone drives everywhere for everything, which I don't understand because there isn't a single feature of driving in Britain that has even the tiniest 9.6. _____ of enjoyment in it.

Na podstawie: Bill Bryson, *Notes from a Small Island*

Zadanie sprawdza zarówno znajomość struktur leksykalnych (w tym związków frazeologicznych), jak i gramatycznych.

9.1.

- A. recognized
- B. relieved
- C. released
- D. revealed

9.2.

- A. the other way round
- B. out of the way
- C. any other way
- D. either way

9.3.

- A. Yet
- B. Besides
- C. Therefore
- D. Nonetheless

9.4.

- A. far too many
- B. so much more
- C. quite a number
- D. such an amount

9.5.

- A. would get
- B. were to get
- C. could have got
- D. had been getting

9.6.

- A. quality
- B. term
- C. point
- D. hint

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

ZADANIA ZAMKNIĘTE

WYBÓR WIELOKROTNY (A, B, C, D) – PODOBNE ZADANIA

Wybór wielokrotny

Uzupełnianie luk w tekście

3

EXAM TASK

Przeczytaj tekst.

Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Zakreśl literę A, B albo C.

Distance Learning

Britain's first distance learning institution, the Open University, 1) in 1971. In its first year of operation, around 25,000 students applied to study a choice of four subjects. Now, the Open University offers around 600 courses, with subject areas ranging from Maths and Philosophy to Sports Science and Nursing. Open University student Paul Little, 36, who left school 2) passing any of his exams, said "I was interested in construction, but I didn't think I had any career prospects. Then a friend of 3) told me about the Open University. He said they didn't require any qualifications, so I rang up to inquire about a course in engineering. A few months later, I started my degree." 4) working full-time, Paul managed to complete his degree in five years and soon afterwards succeeded in becoming a Chartered Engineer. "The OU enabled me to totally change my life," Paul says. "By getting the qualifications I needed I was able to achieve great things. I would definitely recommend 5) with them."

1 A introduced	B opened	C founded
2 A beyond	B except	C without
3 A me	B my	C mine
4 A Despite	B Although	C Even
5 A studying	B to study	C studies

ON SCREEN Workbook & Grammar
M8, p. 129
Wybór wielokrotny (A, B, C)

B2+

Podobne zadania z czterema opcjami odpowiedzi można znaleźć w dziale Language Knowledge, np. M3, p. 48; M5, p. 80; M8, p. 128).

0 A movements	B developments	C trends	D fashions
1 A leading	B running	C having	D making
2 A conservation	B consumption	C eating	D input
3 A jeopardy	B risk	C danger	D threat
4 A creating	B developing	C forming	D displaying
5 A concern	B trouble	C worry	D fear
6 A pattern	B tendency	C model	D custom
7 A lack	B shortage	C need	D limit
8 A way	B method	C prescription	D recipe
9 A battling	B tackling	C combating	D wrestling
10 A weighed	B equalised	C balanced	D stabilised
11 A chance	B option	C occasion	D opportunity
12 A join	B connect	C unite	D link

ON SCREEN Student's Book
M1, p. 16
Wybór wielokrotny (A, B, C, D)

B2+

- 1 For questions 1-12, read the text below and decide which answer (A, B, C, D) best fits each gap. There is an example at the beginning (0).

2

A LIFESTYLE
"TO DIE FOR"?

Research has revealed some worrying 0) ... in the way young people are 1) ... their lives. Bad eating habits are at the top of the list, with many youngsters eating too much of the wrong thing. Health experts warn that the 2) ... of large quantities of junk food puts children in 3) ... of becoming obese and 4) ... serious health problems later on in life.

The sit-down lifestyle led by children today is also a major cause for 5) Preferring to sit for hours at a computer screen chatting instead of actually going out and mixing with friends is a growing 6) ... among young people, causing them to become more anti-social. Moreover, the combination of 7) ... of exercise and too much sitting, with eating too much unhealthy food is a 8) ... for disaster.

There are, however, ways of 9) ... these problems. For example, youngsters and their parents can make sure they have a 10) ... diet consisting of five portions of fruit and vegetables a day. Moreover, children should limit their time on the internet and take the 11) ... to meet with friends in their free time. They could even 12) ... a club or society where they could make new friends. One thing is for sure, a lifestyle of junk food and lack of exercise is certainly not one worth dying for.

Uzupełnianie luk odpowiednią formą wyrazów z ramki

Zadanie 10. (0–4)

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (10.1.–10.4.), przekształcając jeden z wyrazów z ramki w taki sposób, aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

Uwaga: dwa wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

long	remain	advertise	necessary	sure	exist
------	--------	-----------	-----------	------	-------

THE ART OF THE TRAILER

No doubt everyone is familiar with the idea of a trailer. It's a kind of **10.1.** _____ for a film which is about to come out. Since the purpose of the trailer is to attract an audience to the film, the excerpts are usually taken from the most exciting, funny, or otherwise noteworthy parts of the film but in an abbreviated form, and usually without a spoiler effect. For this purpose, the scenes are not **10.2.** _____ shown in the order in which they appear in the film. A trailer has to achieve its aim in less than 2 minutes and 30 seconds, which is the total **10.3.** _____ allowed by the Motion Picture Association of America. Each distributor is allowed to exceed this time limit once a year, if they feel it is important for a particular film. The main purpose of a trailer **10.4.** _____ the same: to sell the film.

Na podstawie: <http://filmshortage.com>

Zadanie polega na uzupełnieniu każdej luki w tekście odpowiednią formą wyrazów podanych w ramce (wyrazów zwykle jest więcej niż luk).

Sprawdzana może być zarówno znajomość struktur leksykalnych, jak i gramatycznych.

W wielu przypadkach w lukę należy wpisać tylko jeden wyraz (np. **10.1.** *advertisement / advert*; **10.2.** *necessarily*; **10.3.** *length*), ale czasem może to być więcej niż jeden wyraz (np. **10.4.** *remains / has remained*).

Test luk (cloze test) – przykłady z języków niemieckiego, francuskiego, rosyjskiego i włoskiego

Zadanie 10. (0–3)

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (10.1.–10.3.) jednym wyrazem, tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

WANN SIND ENGE FREUNDE WICHTIG?

Ist es besser, mit wenigen engen Freunden in Kontakt zu bleiben oder einen großen Freundeskreis zu haben? Mit guten Freunden kann man durch dick und dünn 10.1. _____. Sie sind immer für einen da. Die Kontakte in einem großen Freundeskreis hingegen sind häufig eher oberflächlich. Forscher haben festgestellt, dass soziokulturelle und ökonomische Aspekte die größte Rolle spielen. Eine kleine Zahl an engen Freunden ist dann besonders wichtig, wenn Menschen in einer armen Region wohnen, weil sie dann 10.2. _____ der Hilfe der Freunde profitieren. Man muss in Zeiten der Not aufeinander zählen können. Für Menschen aus wirtschaftlich wohlhabenden urbanen Regionen dürften solch enge Freundschaften weniger wichtig sein. Warum? Der Grund ist einfach: Einerseits sind die Menschen hier finanziell unabhängiger, 10.3. _____ ist es schwieriger, überhaupt enge Freundschaften aufzubauen, wenn die Freunde immer wieder umziehen – was in urbanen Regionen häufiger vorkommt.

Na podstawie: www.psychologie.uzh.ch

Zadanie 10. (0–4)

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (10.1.–10.4.) jednym wyrazem, tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

COMMENT FAIRE POUR RECONNAÎTRE UN BON CHOCOLAT ?

La plupart des chocolatiers se fournissent en chocolat en tablettes auprès des grosses entreprises transformatrices. Les petites chocolateries qui 10.1. _____ directement les fèves de cacao et les transforment se comptent sur les doigts de la main en France.

Un bon chocolatier devrait vous encourager à déguster ce délicieux 10.2. _____ de cacao, de beurre de cacao et de sucre. Pour reconnaître sa qualité, regardez le chocolat intensément. Il doit être brillant – d'une brillance uniforme – et d'une belle 10.3. _____ brun-rouge.

Fermez les yeux, concentrez-vous et sentez-le. Tenez compte de la moindre odeur suspecte. Pour que le chocolat vous plaise, vous devez en aimer toutes les odeurs.

Pour vérifier sa qualité, il faut lui faire passer un 10.4. _____ avec la main : placez délicatement un petit bout de chocolat sur la paume de la main et refermez-la sur le chocolat. Attendez 20 secondes et ouvrez la main. Si le morceau n'a pas fondu, le chocolat n'est pas de bonne qualité.

Na podstawie: www.commentfaiton.com

Zadanie 10. (0–4)

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (10.1.–10.4.) jednym wyrazem, tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

ЗАБОТЛИВЫЙ РЕБЁНОК

Коала Лиззи случайно попала под машину в одном из австралийских зоопарков. Она была доставлена в клинику для проведения срочной операции. Её самое близкое существо на свете находилось рядом с ней. Это был её шестимесячный детёныш по 10.1. _____ Фантом.

Как сообщает сайт *People*, малыш наотрез 10.2. _____ покидать свою маму. Никакими силами ни сотрудникам зоопарка, ни врачам не удалось оторвать его от матери. Он находился рядом с ней даже во время операции.

К счастью, медикам удалось спасти жизнь коалы. Сейчас она 10.3. _____ антибиотики и её здоровье значительно улучшилось. Но её сын так и не отходит от неё ни на шаг. Врачи клиники 10.4. _____, что из 58000 животных, которых они лечили в течение многих лет, это лишь второй настолько неразлучный дуэт.

Na podstawie: <http://humanstory.ru>

Zadanie 9. (0–3)

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (9.1.–9.3.) jednym wyrazem, tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

I SALDI

La crisi economica si sente ma non modifica l'atteggiamento degli italiani verso i saldi: quasi sette persone su dieci, infatti, non mancheranno all'appuntamento con gli acquisti a 9.1. _____ scontato, che iniziano con ogni cambio di stagione in tutta Italia. Anche quest'anno capi di 9.2. _____ e calzature costituiranno, almeno secondo le intenzioni di spesa, le principali tipologie di acquisti. Il 68% dei consumatori spenderà più di 200 euro e quasi 9.3. _____ le imprese proporranno ai consumatori uno sconto fino al 50%.

Na podstawie: www.asca.it

Zadanie polega na uzupełnieniu każdej luki w tekście jednym wyrazem (nie ma podanych podpowiedzi). Należy zwracać uwagę na poprawność zapisu wpisywanego wyrazu.

Zadanie 12. (0–2)

Uzupełnij zdania 12.1.–12.2. Wykorzystaj w odpowiedniej formie podane w nawiasach wyrazy. Nie należy zmieniać kolejności podanych wyrazów, trzeba natomiast – jeżeli jest to konieczne – dodać inne wyrazy, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów.

Uwaga: w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie cztery wyrazy, wliczając w to wyrazy już podane.

12.1. In spite of the doctor's advice, my sister (*refuse / stop / smoke*) _____, which I can't understand.

12.2. To ensure the highest quality of food, his restaurant (*rely / exclusive*) _____ two local suppliers of vegetables.

Zadanie polega na uzupełnieniu luk w zdaniach odpowiednią formą wyrazów podanych w nawiasach.

Należy zwracać uwagę na limit słów do wpisania (w zależności od zadania może to być np. maksymalnie 4 lub 5 wyrazów) oraz na ich poprawny zapis.

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne. Przykładowo, w zadaniu 12.1. odpowiedzią prawidłową jest zarówno *refuses to stop smoking*, jak i *refused to stop smoking*, a w zadaniu 12.2. - *relies exclusively on*, jak i *will rely exclusively on*.

Tłumaczenia fragmentów zdań z języka polskiego na język angielski

Zadanie 13. (0–2)

Przetłumacz na język angielski fragmenty podane w nawiasach, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów zdań.

Uwaga: w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie pięć wyrazów.

13.1. If I had booked the tickets two weeks ago, I (*zapłaciłbym*) _____
_____ less for them.

13.2. I think that children (*powinny być zachęcane do*) _____
_____ take risks and make their own mistakes
while they are still young enough to learn from them.

Zadanie polega na przetłumaczeniu fragmentu zdania podanego w języku polskim na język angielski.

Należy zwracać uwagę na poprawność zapisu wpisywanych wyrazów oraz na ich maksymalną liczbę.

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne. Przykładowo, w zadaniu **13.2.** odpowiedzią prawidłową jest zarówno *should be encouraged to*, jak i *ought to be encouraged to*.

Parafraza zdań bez słowa klucza – przykłady z języków hiszpańskiego, francuskiego, rosyjskiego

Zadanie 10. (0–2)

Uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (10.1.–10.2.). Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych fragmentów zdań.

Uwaga: w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie pięć wyrazów.

10.1. *Es evidente que si hubiera leído tu mensaje, habría actuado de otra manera.*

Es evidente que de _____ tu mensaje,
habría actuado de otra manera.

10.2. *Pablo: “Julia me ha ocultado la verdad y eso me duele mucho”.*

A Pablo le duele mucho que Julia _____.

Zadanie 13. (0–2)

Uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (13.1.–13.2.). Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych fragmentów zdań.

13.1.

Si tu as ton maillot de bain, tu pourras aller à la piscine.

Tu pourras aller à la piscine à condition _____ ton maillot de bain.

13.2.

Les Marseillais se réjouissent que leur équipe ait gagné.

Les Marseillais se réjouissent de _____ de leur équipe.

Zadanie 12. (0–2)

Uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (12.1.–12.2.). Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych fragmentów zdań.

Uwaga: w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie trzy wyrazy.

12.1. Обычно по субботам я захожу к своей бабушке.

Обычно по субботам я _____ свою бабушку.

12.2. В Польше каждый ученик имеет право самостоятельно выбирать образовательное учреждение.

В Польше _____ есть право самостоятельно
выбирать образовательное учреждение.

Parafraza zdań ze słowem kluczem – przykład z języka włoskiego

Zadanie 12. (0–2)

Wykorzystując wyrazy podane WIELKIMI literami, uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (12.1.–12.2.). W każdą lukę można wpisać maksymalnie cztery wyrazy, wliczając wyraz już podany. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna i gramatyczna wpisywanych fragmentów zdań.

Uwaga: nie zmieniaj formy podanych wyrazów.

12.1. Anche se era arrabbiato con me, mi ha permesso di entrare.

PUR

_____ arrabbiato con me, mi ha permesso
di entrare.

12.2. Il preside ha premiato gli studenti migliori.

SONO

Gli studenti migliori _____ preside.

Przykłady z języków niemieckiego i hiszpańskiego

Zadanie 9. (0–4)

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (9.1.–9.4.) jednym wyrazem. Przekształć wyraz podany w nawiasie w taki sposób, aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

BRÜDER UND SCHWESTERN

Fast jeder, der Geschwister hat, kennt sie, jene magische Mischung aus Liebe und Konkurrenz, aus 9.1. (NAH) _____ und Distanz. Brüder und Schwestern sind uns, abgesehen von den Eltern, am Anfang unseres Lebens vertrauter als jeder andere Mensch. Bis zum 9.2. (VIER) _____ Lebensjahr verbringen Geschwister durchschnittlich etwa doppelt so viel Zeit miteinander wie einzeln mit der Mutter oder dem Vater. Brüder und Schwestern, das ist eine enge 9.3. (VERBINDEN) _____. Wir können uns von unseren Ehepartnern trennen, Freunde wechseln, uns als Erwachsene von neuen Eltern adoptieren lassen, aber Brüder und Schwestern sind irgendwie immer da, auch wenn wir sie nicht sehen. Und selbst wenn Geschwister im Streit eine totale Trennung versuchen, so bleibt ihre Beziehung irgendwie bestehen. Das sind somit die stabilsten und die 9.4. (LÄNGE) _____ Beziehungen, die wir überhaupt haben. Sie dauern das ganze Leben.

Na podstawie: www.stern.de

Zadanie 8. (0–4)

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (8.1.–8.4.) jednym wyrazem. Przekształć wyraz podany w nawiasie w taki sposób, aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

LOS FALSOS GEMELOS

Se llamaba Xavier de Gualta, era catalán, como su nombre indica, y trabajaba en la sede barcelonesa de la empresa en que trabajaba yo. La responsabilidad de su cargo era 8.1. (semejanza) _____ a la del mío en la capital, y nos conocimos en Madrid con ocasión de una cena que iba a ser de negocios y también de fraternización, motivo por el cual acudimos acompañados de nuestras respectivas esposas. Aparte de una pequeña diferencia en el nombre (yo me llamo Javier Santín), la 8.2. (coincidir) _____ era absoluta en todo lo demás. Aún recuerdo la cara de estupefacción de Gualta (que sin duda fue la mía) cuando el camarero que los guiaba les señaló nuestra mesa. Gualta y yo éramos 8.3. (físico) _____ idénticos, como los gemelos del cine, pero no era solo eso: además, hacíamos los mismos gestos al mismo tiempo y utilizábamos las mismas palabras. Era como estar cenando delante de un espejo. Este extraordinario parecido fue, por supuesto, observado y comentado por nuestras esposas y por nosotros, pero sabiendo que el proyecto de la empresa que nos había reunido estaba de por medio en aquella cena, tras el 8.4. (asombrar) _____ inicial fingimos hacer caso omiso de aquella extraordinaria casualidad.

Na podstawie: elpais.com

W zadaniu należy uzupełnić każdą lukę jednym wyrazem utworzonym od słowa podanego w nawiasie.

Należy zwracać uwagę na poprawność zapisu wpisywanych wyrazów.

Zadanie 11. (0–3)

W zadaniach 11.1.–11.3. wpisz obok numeru zadania wyraz, który poprawnie uzupełnia wszystkie trzy zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych wyrazów.

11.1. _____

- Have you taken all potential consequences into ... ?
- Rita gave us a vivid ... of her accident.
- I decided to close my ... in this bank because the charges are too high.

11.2. _____

- Jayne's coach has advised her not to ... the upcoming competition.
- Please ... your name and email address in the spaces provided.
- Whenever I ... their house, their dog jumps all over me.

11.3. _____

- Hard physical work might result in ... skin on your hands.
- Swimming is not allowed today because the sea is too
- She handed in a ... draft of her report to the teacher and promised to finish it soon.

Set leksykalny na poziomie rozszerzonym oparty jest na trzech zdaniach. Zdający wpisuje wyraz, który poprawnie uzupełnia luki we wszystkich trzech zdaniach.

Należy zwracać uwagę na to, aby w wyznaczonym miejscu wpisywać tylko jeden wyraz, który powinien być poprawnie zapisany i uzupełniać wszystkie trzy zdania.

Przykładowo, w zadaniu 11.1. pierwsze zdanie można uzupełnić zarówno słowem *consideration* (w zwrocie *take something into consideration*), jak i *account* (*take something into account*), ale tylko druga odpowiedź jest poprawna, ponieważ uzupełnia też drugie i trzecie zdanie zdanie w wyrażeniach *give a vivid account of* i *close my account*.

ON SCREEN Workbook & Grammar

M8, p. 118

Zadanie z lukami

(z podpowiedziami w ramce)

B2+

5

EXAM TASK

R

Read the text. Complete each gap (1-4) with the correct form of the words in the box so as to create a logical and cohesive text. Two words are extra.

do

get

learn

challenge

graduate

teach

*Preparing for the****FUTURE***

Far too many students these days are bored of studying. Often when they do finally receive their diploma, employers complain that many 1) aren't prepared for the workplace. One school is working to change this. The Studio School in New York City focuses on developing students' creativity by 2) them to work on practical projects rather than listening to academic lectures. This hands-on learning approach is 3) and fun. Classrooms are small and interactive. Most work 4) in groups in order to develop strong communication skills. It's all about being responsible for your own work but at the same time cooperating and working as a team. Students leave this school ready for the working world!

Podobnie jak w zadaniu z Informatora, większość odpowiedzi jest jednowyrazowa (1 graduates, 2 getting, 3 challenging), ale w lukę 4 należy wpisać więcej niż jeden wyraz (4 is done).

ON SCREEN Workbook & Grammar

M8, p. 126

Zadanie z lukami (bez podpowiedzi)

B2+

Open cloze text

3

EXAM TASK

R

Read the text and complete each gap (1-4) with a suitable word so that the text forms a logical and coherent whole. Use only ONE word in each gap.

The Invisible Patient

Have any of your teachers ever told you that the best way to learn is 1) making mistakes? Well, if you're a medical student who's learning how to operate on a human body, making mistakes is not an option! But now, researchers at King's College in London have 2) up with a way for dentistry students to develop their skills without having to practise on a real human body. HapTEL is an amazing new technology which 3) users to see and feel a virtual set of human teeth. Students wear a pair of 3D glasses and work with a special drill that makes its holder feel resistance and vibrations when it touches the virtual image. If something 4) wrong, one simple click of a button and a new virtual set of teeth will appear before your eyes!

ON SCREEN Workbook & Grammar
M6, p. 99
Gramatykalizacja

B2+

ON SCREEN Workbook & Grammar
M7, p. 115
Tłumaczenia

B2+

Układanie fragmentów zdań

5 **EXAM TASK** **R** Uzupełnij zdania 1–4, wykorzystując podane w nawiasach wyrazy w odpowiedniej formie. Nie zmieniaj kolejności podanych wyrazów. Dodaj niezbędne elementy, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie sześć wyrazów, wliczając w to wyrazy już podane.

- 1 Tom, (**plan/join**) at football practice this afternoon?
- 2 Frank (**be/try/lose**) weight with a new low calorie diet since the beginning of the year.
- 3 Last year, I (**win/gold**) medal for the 100 metres.
- 4 Soya based products (**be/good**) source of protein for vegetarians.

W przypadku niektórych zdań warianty odpowiedzi są raczej ograniczone (np. **2** has been trying to lose; **3** won a gold).

W innych przypadkach wariantów odpowiedzi może być więcej. Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, które spełniają wszystkie warunki polecenia, w tym nie przekraczają limitu wyrazów (np. **1** are you planning to join us/ do you plan to join us/ do you plan on joining us; **4** are a good/ are the best).

Tłumaczenie fragmentów zdań

- 4** **EXAM TASK** **R** Przetłumacz na język angielski podane w nawiasach fragmenty zdań 1–4, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów zdań. W każdą lukę możesz wpisać maksymalnie pięć wyrazów.
- 1 If we are to be successful in this experiment, (**będziemy musieli zaplanować**) everything very carefully.
 - 2 After doing some reading, Tom was able to discuss the topic (**jakby był**) an expert in the field.
 - 3 You'd better (**przetestuj swoją teorię**) about sports nutrition by doing the training plan yourself.
 - 4 We should recycle unwanted electrical items (**zamiast wyrzucać**) them away in the rubbish bin.

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

ZADANIA OTWARTE

TRANSFORMACJE – PODOBNE ZADANIA

ON SCREEN Workbook & Grammar
M5, p. 73

Parafraza zdań bez słowa klucza

B2+

ON SCREEN Student's Book
M4, p. 59

Parafraza zdań ze słowem kluczem

B2+

ON SCREEN Workbook & Grammar
M4, p. 67

Parafraza zdań ze słowem kluczem

B2+

4

EXAM PRACTICE

Complete the second sentence so that it means the same as the first.

- “Did you enjoy yourself at the concert?” he said.
He asked me *if/whether I had enjoyed myself* at the concert.
- The band expects that their new album will be released soon.
It is new album will be released soon.
- It wasn't necessary for us to book tickets in advance.
We didn't tickets in advance.
- I will ask the editor to cut some scenes from the film.
I will have from the film.
- Charles Dickens wrote the book I am reading.
The book I am reading Charles Dickens.
- Film critics consider him to be the best actor of his generation.
He the best actor of his generation.
- Perhaps the singer forgot the lyrics.
The singer the lyrics.
- “I'm sorry I shouted at everyone,” the director said.
The director at everyone.

Liczne zadania typu parafraza zdań, zarówno ze słowem kluczem, jak i bez niego, można znaleźć zarówno w książkach ucznia, jak i w zeszytach ćwiczeń.

Key word transformations

9

Use the words in bold to complete the second sentence so that it means the same as the first. Use two to five words including the word given.

- I'm sure William hasn't lied to you. **HAVE**
William ... to you.
- I don't really want to go to the party. **FEEL**
I ... to the party.
- It's possible that we won't meet again. **NOT**
We ... again.
- Please keep your voice down. **MIND**
Would you ... down?
- There's no need to return his phone call. **POINT**
There's ... his phone call.
- It is difficult for her to speak in public. **HAS**
She ... in public.

5

EXAM TASK

Wykorzystując wyrazy podane drukowanymi literami, uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (1–4). Nie zmieniaj formy podanych wyrazów. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna i gramatyczna wpisywanych fragmentów zdań.

- He had never got an A on a test before. ... **FIRST**
It was the an A on a test.
- It would be a good idea to get your dad a card for Father's Day. **BETTER**
You a card for Father's Day.
- Students can use the library computers every evening. **ALLOWED**
Students the library computers every evening.
- All my friends got married in their thirties apart from Julius. **ONE**
Out of all my friends Julius is the get married in his thirties.

ON SCREEN Workbook & Grammar
M4, p. 67
Słowotwórstwo (tekst)

B2+

ON SCREEN Workbook & Grammar
M6, p. 99
Słowotwórstwo (tekst)

B2+

Znajomość środków językowych
Słowotwórstwo

Preparing for the task

- 4 a) Read the sentence and decide which type of word is missing.

The number of in my area has increased a lot this year.
(singular noun/plural noun)

- b) Now choose the correct word for the gap.

burglary/burglaries

Exam Tip

Spróbuj określić, jakiej części mowy brakuje w każdej lukce. Następnie uzupełnij zdania odpowiednio przekształconymi wyrazami.

W serii *On Screen* umiejętność przekształcania wyrazów jest ćwiczona w każdym rozdziale w licznych zadaniach na bazie tekstów (podobnych jak w Informatorze) lub na podstawie pojedynczych zdań. Ważny jest też trening strategii egzaminacyjnych w sekcjach *Preparing for the task* i *Exam Tip*.

- 5 EXAM TASK R Uzupełnij każdą lukę (1–4) jednym wyrazem, przekształcając wyraz podany w nawiasie, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych wyrazów.

A COUNTRY OF EXTREMES

India is a country of two extremes, a society divided between the 1) (WEALTH) and the poor. Slums are found in districts suffering from low levels of economic 2) (DEVELOP). In New Delhi, some areas are extremely poor. This is made 3) (BAD) by India's low level of social equality. India's government is 4) (CURRENT) running the 'Slum Free India' project, which aims to build affordable housing for the poor.

Znajomość środków językowych
Słowotwórstwo

- 4 EXAM TASK R Uzupełnij każdą lukę (1–4) jednym wyrazem, przekształcając wyraz podany w nawiasie, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych wyrazów.

Go Organic!

These days, we have a huge 1) (SELECT) of products to choose from at our local supermarket. We can choose from products produced or grown in our country, or in countries around the globe, and we can even shop 2) (MORAL) by buying fair-trade products. Another choice we can make is between organic and non-organic produce. Recently, organic food has become very popular as the general public has learned more about the chemicals, such as herbicides and insecticides, that 3) (FARM) use to protect their crops. Crops grown organically have not been sprayed with chemicals, making them safer to eat and more environmentally-friendly to buy, as 4) (AGRICULTURE) chemicals often end up polluting local water systems. So, for produce with more flavour and less chemicals, why not take a wander down the organic aisle the next time you go grocery shopping!

ON SCREEN Student's Book
M2, p. 34
Słowotwórstwo (zдания)

B2+

Word formation

- 5 Complete the gaps with the correct form of the words in bold.

- The ... of the tomb had been hidden for centuries. (LOCATE)
- The city looked amazing during the festival with all the ... lanterns hanging outside people's homes. (COLOUR)
- I tried to resist the ... to spend a lot of money at the market. (TEMPT)
- There was a ... atmosphere at the festival. (MAGIC)
- I found the Golden Temple of Dambulla to be a ... place. (FASCINATE)
- Our ... was very cheap and comfortable. (ACCOMMODATE)

SET LEKSYKALNY – PODOBNE ZADANIA

ON SCREEN Workbook & Grammar
M1, p. 17
Pary zdań

B2+

7 EXAM TASK

W zadaniach 1–5 wybierz wyraz, który poprawnie uzupełnia luki w obydwu zdaniach. Zakreśl literę A, B albo C.

- 1 You're a hard worker and I have hopes for your future.
My office is above the ground;
it's all the way on the tenth floor!
A high B extreme C tall
- 2 I think that I work well
pressure.
You left your CV my desk
yesterday.
A under B beneath C below
- 3 The project is schedule, so
we won't miss the deadline.
The unemployment office is
Dudley Street, just past the bank.
A at B in C on
- 4 It is not an easy looking after
children.
It is your to keep track of your
working hours.
A work B career C job
- 5 I have to lasagna today in
cooking school.
It's hard for me to eye contact
during interviews.
A create B produce C make

Set leksykalny na poziomie rozszerzonym polega na wpisaniu wyrazu, który poprawnie uzupełnia luki w trzech zdaniach. Warto jednak zacząć trening od rozwiązywania zadań typu pary zdań, w których uczeń wybiera wyraz poprawnie uzupełniający luki w dwóch zdaniach i uzasadnia, dlaczego odrzuca pozostałe propozycje. W przygotowaniu do rozwiązywania tego typu zadań pomocny będzie trening strategii w sekcji *Preparing for the task*.

ON SCREEN Workbook & Grammar
M2, p. 23
Pary zdań

B2+

9 EXAM PRACTICE Choose the option A, B or C that completes the gap in both sentences.

- 1 We were impressed by the we received at the hotel.
It looks like this vending machine is out of
A welcome B service C order
- 2 We really the work you've done for this company.
Could you tell me the of this antique?
A cost B prize C value
- 3 Peter got a good on a pair of sandals at the market.
The hotel manager had to with a lot of problems last night.
A deal B bargain C cope
- 4 We hope you enjoyed your in the hotel.
Try to quiet while the baby is sleeping.
A remain B stay C visit

Znajomość środków językowych

Wybór wielokrotny

Uzupełnianie luk w dwóch zdaniach

Preparing for the task

- 6 a) Read the sentences 1 and 2. Then underline the correct meaning of each sentence in A and B.

- 1 He's a very guy, I'm sure he will be successful.
- 2 It's far too in here, can you turn down the lights?

- A Sentence 1 describes **someone's mental ability/describes someone's physical appearance**
B Sentence 2 describes **the impressiveness of a room/describes the lighting in a room**

b) Read the dictionary entries for the following words. Choose the word that correctly completes the gap in both sentences 1 and 2.

smart = showing mental alertness
smart = elegant and stylish
bright = able to learn easily
bright = having lots of light
brilliant = showing unusually impressive intelligence

A smart B brilliant C bright

Exam Tip

Przeczytaj obydwa zdania i zastanów się nad znaczeniem każdego z nich. Z podanych słów wybierz to, które poprawnie uzupełni zarówno pierwsze, jak i drugie zdanie.

SET LEKSYKALNY – PODOBNE ZADANIA

ON SCREEN Student's Book
M4, p. 57Kolokacje/ przyimki/ idiomy/
czasowniki frazowe

B2+

Hobbies

- 7 Complete the spidergrams in your notebooks with: chess, computer games, swimming, crossword puzzles, dancing, extreme sports, fishing, golf, hiking, model making, a musical instrument, photography, stamp collecting, t'ai chi.

Which of these activities do you do in your free time? How do they make you feel?

In my free time I play computer games. It makes me feel relaxed.

Prepositions

- 9 Complete the sentences with the correct prepositions. Check in Appendix 2.

- Adam is blessed a talent for public speaking.
- Who's responsible the damage?
- The Internet has made it easier to connect long-lost relatives and friends.
- They sympathised him for his loss.
- Close friends and family can help you recover a broken heart.
- David's fiery temper contributes most of his problems in life.

Idioms

- 8 Complete the exchanges with the following phrases: *breathe new life into*, *full of life*, *that's life*, *matter of life and death*, *prime of my life*. Explain the idioms. Are there similar idioms in Polish?

- A: I'm so sorry, but I won't be able to finish the report until next week.
B: Don't worry about it. It's hardly a .
- A: I can't believe we've got another test next week.
B: I know, but ! What can we do?
- A: I'm going to train for the London Marathon. Are you interested?
B: I'm not in the like you. My body wouldn't cope.
- A: How do you think Sue will handle her promotion?
B: I think she'll do very well. Her creativity will the company.
- A: I can't believe Greg can run around like he does all day!
B: He's always been energetic and .

Phrasal verbs

- 10 Fill in: *up*, *about*, *apart*, *for*, or *down*. Check in Appendix 1. What are these phrasal verbs in Polish?

- I never thought Craig would settle , but now he's married with two children.
- My mum gave me this ring, which her mum had handed to her.
- His hard work brought his success.
- Jenny is so introverted that it's very hard for her to open and share her emotions.
- I feel very tired. I'm going to take some time off and wind a little.
- The couple broke before the wedding.
- She fell when she heard the bad news.
- He fell her the first moment he saw her.

2

 Fill in:

• **temptation** • **attraction**
• **appeal**

- This tourist resort is a place with international .
- Whenever I go to a seafood restaurant, I can't resist the to order lobster.
- A major tourist in Sri Lanka is the Golden Temple of Dambulla.
- We weren't to take photographs at the site.
- No visitors will be to the museum after 5 pm.
- David the challenge to travel on a limited budget.
- They didn't me go inside.

• **admitted** • **accepted**
• **allowed** • **let**

• **ancient** • **historic**
• **historical**

- sites must fulfil certain criteria to be on the UNESCO World Heritage List.
- The caves near Kandy are of great interest.
- There were many artefacts left behind by the civilisation.

ON SCREEN Student's Book
M2, p. 24; M3, p. 50Związki frazeologiczne/ wyrazy
bliskoznaczne

B2+

1 Fill in:

• **rise** • **raise** • **arise**

- People must awareness of environmental problems.
- More severe weather conditions are certain to because of global warming.
- Pollution and greenhouse gases cause the Earth's temperature to .
- Can you put the out before you go to bed?
- People dropping is a big problem in the city.
- Industrial contributes to global pollution.

• **waste** • **litter** • **rubbish**

Aby dobrze przygotować uczniów do rozwiązywania zadań typu set leksykalny, należy poszerzać i pogłębiać znajomość nie tylko pojedynczych słówek, ale przede wszystkim związków frazeologicznych, szczególnie utartych wyrażen i zwrotów. Znajomość kolokacji, przyimków i ich połączeń, idiomów i czasowników frazowych oraz umiejętność zastosowania właściwych wyrazów bliskoznacznych w danym kontekście jest kluczowa.

WYPOWIEDŹ PISEMNA

ZADANIE OTWARTE, polegające na napisaniu tekstu zgodnie ze wskazówkami dotyczącymi treści oraz formy, zawartymi w poleceniu.

- Na poziomie rozszerzonym zdający wykonuje jedno zadanie; podane są dwa tematy do wyboru.
- Każdy temat jest sformułowany w języku polskim i zawiera **dwa elementy**, które zdający powinien omówić w wypowiedzi.
- Formą wypowiedzi wymaganą na poziomie rozszerzonym jest **tekst argumentacyjny** (rozprawka, artykuł publicystyczny, list formalny) z elementami np. opisu, relacjonowania, sprawozdania, recenzji, pogłębionej argumentacji.
- Długość wypowiedzi powinna wynieść **od 200 do 250 wyrazów**.

ROZPRAWKA (typu za i przeciw lub opiniująca)
– zależnie od tematu, zdający powinien wyrazić aprobatę albo dezaprobatę wobec omawianego zagadnienia albo przedstawić argumenty za i przeciw.

- Wstęp powinien zawierać tezę zapowiadającą oczekiwaną strukturę rozprawki.
- Rozwinięcie i podsumowanie powinny być zgodne z tezą.
- Styl – formalny.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY – wypowiedź, w której zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Artykuł:

- powinien mieć tytuł przyciągający uwagę, wstęp zachęcający do przeczytania tekstu oraz zakończenie zgodne z treścią artykułu;
- może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może także podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

LIST FORMALNY – tekst napisany w odpowiedzi na sytuację określoną w zadaniu (np. list do gazety lub do władz miasta).

- Powinien zawierać elementy typowe dla formy, w tym zwrot rozpoczynający i kończący oraz wstęp z określeniem celu, w jakim tekst został napisany.
- Zagadnienie powinno być omówione w sposób przejrzysty i logiczny.
- Może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji itp.

Wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora zgodnie z następującymi kryteriami:

- ☐ **zgodność z poleceniem (elementy treści i formy):** od 0 do 5 punktów
- ☐ **spójność i logika wypowiedzi:** od 0 do 2 punktów
- ☐ **zakres środków językowych:** od 0 do 3 punktów
- ☐ **poprawność środków językowych:** od 0 do 3 punktów.

Jeżeli wypowiedź zawiera **mniej niż 160** wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.

Jeżeli długość pracy mieści się w granicach **180–280** wyrazów, przyznaje się 1 punkt w kryterium elementów formy – długość pracy (w przypadku wypowiedzi nie spełniających tych warunków przyznaje się 0 punktów w tym kryterium).

Szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym wraz z komentarzem znajdują się w *Informatorze* na s. 24-30 (sekcja 1.3.8.).

Zgodność z poleceniem (TABELA C)*

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8-9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6 -7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4 -5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2 -3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0 -1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Zakres środków językowych

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia

Spójność i logika wypowiedzi

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Poprawność środków językowych

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

* W ocenie **zgodności z poleceniem** bierze się pod uwagę **elementy treści** oraz **elementy formy**.

Realizację każdego z **5 elementów treści** ocenia się na skali 2-1-0, zgodnie z TABELĄ A (*Informator*, s. 24-25).

Realizację każdego z **4 elementów formy** ocenia się na skali 1-0, zgodnie z TABELĄ B (*Informator*, s. 26).

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

Zadanie 14. (0–13)

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz wybrany przez Ciebie temat. Zakreśl jego numer.

3. Wiele szkół zdecydowało się na wprowadzenie monitoringu. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz zalety i wady takiego rozwiązania.

Przykładowa rozprawka uzyskała maksymalną liczbę **13 punktów** możliwych do zdobycia:

- 5 punktów za zgodność z poleceniem,
- 2 punkty za spójność i logikę wypowiedzi,
- 3 punkty za zakres środków językowych,
- 3 punkty za poprawność środków językowych.

Uzasadnienie punktacji w kryterium zgodności z poleceniem:

- elementy treści: teza adekwatna do tematu, zgodna z treścią rozprawki; zdający odnosi się do obydwu elementów tematu, i obydwa popiera kilkoma argumentami; podsumowanie wypowiedzi jest adekwatne do tematu i nawiązuje do argumentacji przedstawionej w rozwinięciu; praca nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu;
- elementy formy: poprawnie umiejscowiona teza, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi, pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy, długość pracy nie przekracza dopuszczalnych granic.

Temat 3.

There has been discussion recently about installing the monitoring systems at schools. It is believed that introducing such a solution has both advantages and disadvantages. They have to be considered thoroughly.

To start with, cameras seem to be one of the best ways of providing security for both teachers and students. If there is no monitoring, √ number of conflicts might not be resolved due to lack of evidence or witnesses.

Moreover, students who have a tendency towards violent behaviour during or between lessons, will not get away with it so easily. The cameras will record their every step. They will also show whether strangers have entered the building in case a theft or burglary occurs.

However, there is also another point of view. Many students and teachers complain about being under constant surveillance against their will. In √ case of some people this can lead to increased stress levels or even depression.

What is more, the cost of purchasing and installing cameras is considerable. Not every educational institution can afford it and operating the equipment is an additional expense schools have to cover.

There are also limitations that have to be taken into consideration. Most CCTV systems enable the data to be stored only for a limited period of time. As a result, it may not be possible to trace the offenders if the victims do not report the case promptly.

To conclude, we can see that the decision whether to install monitoring or not is a difficult one. Schools can benefit as far as security is concerned, but monitoring does not come cheap and students and teachers have to sacrifice their right to privacy.

Zadanie 14. (0–13)

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymagania typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz wybrany przez Ciebie temat. Zakreśl jego numer.

4. Niektórzy uważają, że osoby mieszkające w blokach nie powinny mieć psów. Napisz rozprawkę, w której przedstawisz swoją opinię na ten temat, odnosząc się do zapewnienia odpowiednich warunków zwierzętom oraz do relacji właścicieli psów z sąsiadami.

Przykładowa rozprawka uzyskała **5 punktów** (na maksymalnie 13 punktów możliwych do zdobycia):

- 2 punkty za zgodność z poleceniem,
- 1 punkt za spójność i logikę wypowiedzi,
- 1 punkt za zakres środków językowych,
- 1 punkt za poprawność środków językowych.

Uzasadnienie punktacji w kryterium zgodności z poleceniem:

- elementy treści: teza adekwatna do tematu, ale niezgodna z treścią rozprawki – teza zapowiada negatywny stosunek autora rozprawki do pomysłu trzymania psów w blokach, ale część rozwinięcia przedstawia zalety (korzyści z posiadania psa dla osób starszych i samotnych); zdający odnosi się do obydwu elementów tematu, ale nie są one zrealizowane poprawnie, pierwszy element – zapewnienie odpowiednich warunków zwierzętom – jest omówiony bardzo pobieżnie, a argumentacja zdającego jest w tej części pracy częściowo niejasna, natomiast drugi element – relacje z sąsiadami – jest zrealizowany powierzchownie, zdający wymienia dwa argumenty (kwestię zabawy psów z dziećmi oraz problem szczekania), ale omawia je zbyt ogólnikowo; podsumowanie wypowiedzi jest zgodne z tematem, ale odbiega od treści rozwinięcia; praca nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu (fragment dotyczący osób starszych i samotnych nie jest realizacją żadnego elementu, ale jest zgodny z tematem);
- elementy formy: poprawnie umiejscowiona teza, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) w odpowiednich proporcjach; brak konsekwencji w układzie graficznym pracy (jeden akapit niepotrzebnie wydzielony), długość pracy nie przekracza dopuszczalnych granic.

Temat 4.

More than 80% of √ population is having a pet at home. Some people prefer cats, some of them not. But should we have a dog when we are living in a flat? In my opinion, this decision is not good for √ people we live around or √ animals themselves.

One of the advantages of √ dog in a flat is that people who don't have families often feel alone, so a pet might be a good idea. Why shouldn't they keep them? They are having the dogs because they want to take care of it, but also they want to have company.

For example, when √ old lady is sick and she is alone in a flat, a dog can react and find some help. Dogs are very clever and caring animals.

But having a dog also means responsibility. Children like √ play with them and not every dogs are safe. So when a neighbour's children play with √ dog, they can get hurt. Dogs are also noisy when they √ left alone. They are barking √ so many neighbours not like it.

Flats are usually not big enough to a big dog with √ energetic life. It is not √ life they are having. They are too jumpy.

To sum up, I think that keeping a dog at a flat can be a good idea because √ dog can help people talk to our neighbours. However, dogs bark and sometimes cause problems. When our neighbours complain about that, we should talk and make √ compromise.

Zadanie 14. (0–13)

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz wybrany przez Ciebie temat. Zakreśl jego numer.

2. W dzisiejszych czasach ludzie często decydują się na spędzenie wakacji z dala od miast i kurortów turystycznych, w miejscach, które są odcięte od cywilizacji. Napisz **artykuł**, w którym omówisz przyczyny tego zjawiska, i opiszysz miejsce, które spełniłoby oczekiwania osób zainteresowanych takim wyjazdem.

Przykładowy artykuł uzyskał **2 punkty** (na 13 punktów możliwych do zdobycia):

- 1 punkt za zgodność z poleceniem,
- 1 punkt za spójność i logikę wypowiedzi,
- 0 punktów za zakres środków językowych,
- 0 punktów za poprawność środków językowych.

Uzasadnienie punktacji w kryterium zgodności z poleceniem:

- elementy treści: wprowadzenie zgodne z tematem, ale mało oryginalne, niezachęcające do lektury; pierwszy element tematu (przedstawienie przyczyn tego zjawiska) jest omówiony powierzchownie, zdający pisze o chęci odizolowania się od innych ludzi, ale omawia to zagadnienie dość ogólnikowo, a część wypowiedzi jest niejasna; drugi element tematu – opis miejsca odciętego od cywilizacji – nie jest zrealizowany. Wypowiedź nie spełnia wymogów tematu – zarówno lokalizacja apartamentu, jak i opisane atrakcje wskazują na miejsce masowo odwiedzane przez turystów; brak zakończenia wypowiedzi; wypowiedź zawiera fragment odbiegający od tematu (ostatni akapit);
- elementy formy: artykuł jest zatytułowany, praca ma tylko wstęp i rozwinięcie, brak jest zakończenia, co oznacza, że kompozycja pracy jest zaburzona; pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy; długość pracy w dopuszczalnych granicach.

Temat 2.

PERFECT PLACE TO STAY IN THE MOUNTAINS

In our times life could be tired. People sometimes dreaming about break. Holidays is good time to this, but what places people are choosing? The most popular are quiet places in the middle of somewhere, long away from at tourist places.

Why people like being alone on holidays? This is simple. If someone lives in big town and work for big corporation and every day work for long time they know that the best place to get off and relax is place without people. We just want to take a book, sit on the beech and hear the sea. For example nobody want to stand in a clues and if you pick public place you will stand in them.

Perfect place for people who like quiet is go to mountain. I know a place in Tatry mountains where is good apartment. You can find this apartament on Internet. It is in the centre of town but it is not long to go in the mountains. It has a swimming pool and jacuzzi. Lunapark Tatrlandia is 10 km from there. It has more than 150 attractions for tourists, so you won't be bored. It has many tourists every day.

Zadanie 14. (0–13)

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz wybrany przez Ciebie temat. Zakreśl jego numer.

1. Ostatnio wiele się mówi o marnowaniu żywności. Twoja klasa chciałaby zorganizować akcję mającą na celu przeciwdziałanie temu zjawisku i zachęcić do udziału w niej kolegów ze szkoły partnerskiej w Anglii. Napisz list do uczniów z tej szkoły, w którym uzasadnisz potrzebę zorganizowania takiej akcji oraz przedstawisz jej projekt.

Przykładowy list uzyskał **10 punktów** (na 13 punktów możliwych do zdobycia):

- 4 punkty za zgodność z poleceniem,
- 2 punkty za spójność i logikę wypowiedzi,
- 2 punkty za zakres środków językowych,
- 2 punkty za poprawność środków językowych.

Uzasadnienie punktacji w kryterium zgodności z poleceniem:

- elementy treści: wstęp jest poprawny, zgodny z tematem i określa cel listu; realizując pierwszy element tematu (uzasadnienie potrzeby zorganizowania akcji), zdający odnosi się do problemu głodu na świecie, ale argumentacja jest powierzchowna; drugi element (projekt akcji) jest właściwie zrealizowany: zdający omawia szczegółowo pomysł wystawienia pojemników na żywność na terenie szkoły i dodatkowo wspomina o zorganizowaniu spotkania dla osób zainteresowanych problemem marnowania żywności; zakończenie jest zgodne z tematem i treścią listu, ale schematyczne; praca nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu;
- elementy formy: odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący list; uwzględnione zostały wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie), ale proporcje są zaburzone (zakończenie jest za krótkie); zachowana jest konsekwencja w układzie graficznym pracy; długość pracy w granicach określonych w poleceniu.

Temat 1.

Dear Students,

I'm writing this letter in order to draw attention to a problem we are all facing. I am talking about wasting food. That's a problem which have become more serious over ✓ years, particularly in developed countries.

I was really scared when I read how much food is wasting every day. People in many countries on a world are starving, so I find this kind of behaviour completely selfish and mindless. And there are much hungry people around us as well.

We have been thinking about a way to solve this problem for a long time. We have talked to a lot of people and finally fund a resolution. Next month in our school will show up a green box next to a gym and a blue box next to ✓ library. The green box will be there for people who have fruit and vegetables they don't want ✓ eat. The blue one will be for another kinds of food. Everybody can leave food in there or take some if they feel like it. Every day we will collect what is left and distribute it for people living in poverty. I think you should do the same. There will also be a meeting for people interested in our topic on friday

I hope a lot ✓ schools join us because the problem is very important.

Best regards,

XYZ

ON SCREEN Workbook & Grammar
M6, p. 99
Rozprawka za i przeciw

B2+

ON SCREEN Workbook & Grammar
M4, p. 67
Rozprawka opiniująca

B2+

6 Suggested Answer

Organic produce is becoming a popular choice in supermarkets for today's customers, with its healthier image appealing to more and more people, but is it a better alternative to conventionally-grown produce?

There are some advantages to buying organic food. Firstly, there are no man-made chemicals used in the production of organic food. This means that less potentially harmful chemicals will find their way into our diets. Furthermore, the use of natural pesticides means that organic farming is safer for the environment. Finally, organic animals are kept in free-range conditions, which are kinder and healthier for animals.

On the other hand, organic food does not have as long a shelf life as its conventionally-grown counterpart, which can lead to more waste. Moreover, organic food has a higher price tag with some produce being 50 percent more expensive than the alternative. Finally, there is no scientific evidence to prove that organically grown food is more nutritious than the other food we eat.

All in all, there are both advantages and disadvantages to buying organic produce. In my opinion, I believe that, for certain foods, it is worth the extra cost of buying organic. I think it is especially important to make sure that animals are treated well and live in good conditions.

Wypowiedź pisemna
Rozprawka

6

EXAM TASK

R

Wypowiedz się na poniższy temat. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu.

Żywność organiczna stała się ostatnio bardzo popularna wśród kupujących. Czy lepiej jest kupować żywność ekologiczną, czy wytwarzaną na masową skalę? Napisz **rozprawkę** na ten temat, rozważając wady i zalety kupowania produktów organicznych.

Wypowiedź pisemna
Rozprawka

6

EXAM TASK

R

Wypowiedz się na poniższy temat. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu.

Wiele osób otrzymuje propozycję przejścia na wcześniejszą emeryturę. Większość korzysta z tej możliwości, aby robić to, na co nie mieli czasu, pracując. Czy jednak przejście na emeryturę ma tylko dobre strony? Napisz **rozprawkę**, w której wyrazisz swoją opinię na ten temat i podasz kontrargument prezentujący inny punkt widzenia.

Przykładowe wypowiedzi pochodzą z klucza odpowiedzi do *On Screen Workbook & Grammar* B2+ i mogą stanowić teksty modelowe lub materiał do analizy dla przygotowujących się do Matury 2023.

Długość tekstów mieści się w granicach wymaganych w nowym Informatorze (200 – 250 słów; bez zmian w stosunku do wymagań od 2015 r.).

6 Suggested Answer

Although many people say they can't wait to stop working, early retirement is often feared in our society. I believe that retiring early is a positive thing to look forward to as it brings new opportunities.

To begin with, early retirement allows people to begin a new stage of life where they can try and learn new things. For example, retirees can travel to new and interesting places. They could also take up a new hobby or even go back to school. The possibilities are endless as to what they can discover.

Furthermore, early retirement is also beneficial to one's health. Work stress no longer exists and retirees now have the time to take care of their physical and psychological health. They can now spend time with their families and loved ones that they didn't have when they were working. On the other hand, some people believe that by retiring early a person loses their purpose in life. Working in a satisfying job such as a teacher or doctor fulfils one's life. Retirement from a job someone loves could make their life less fulfilling and perhaps even boring.

All things considered, I think early retirement should be a welcomed change in your life. Stopping work brings new discoveries and the opportunity to enjoy and take care of yourself.

6 Suggested Answer

A Singing Sensation

Celebrities seem to be everywhere these days. Whether it's on TV, in films or on the Internet, famous people have a large influence on their audiences, especially when they are teenagers. Teenagers tend to watch and often copy everything their favourite celebrity does and wears. One celebrity who is very popular with teenagers recently is the American singer Taylor Swift.

Taylor is in her early twenties with long blonde hair. She is tall and slim. Taylor is one of the most successful pop and country singers in the music industry today.

Many teenagers admire and look up to her. Taylor is a positive role model for teenagers in that she is a hard-working, serious young woman. She writes and sings all her own songs. She also encourages young people to get involved in important issues through her own work and support of charities. Furthermore, Taylor has a positive effect on how young girls dress. Taylor sets a good example herself by dressing in a stylish but appropriate manner. Not only does Taylor have a positive effect on young people's appearance but she shows the importance of good manners. She is very polite and well spoken in all her interviews.

Taylor Swift is an excellent example of a successful young artist who is also responsible and sensible. She shows young people that they can be successful through hard work, good behaviour and self-respect.

Wypowiedź pisemna

Artykuł

6

EXAM TASK

R

Przeczytaj polecenie i napisz tekst. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymagania typowe dla formy wskazanej w poleceniu.

Obecnie wśród nastolatków można zaobserwować rosnącą fascynację znanymi postaciami kultury popularnej. Napisz **artykuł**, w którym przedstawisz znaną osobę, będącą idolem dzisiejszych nastolatków, oraz jej pozytywny lub negatywny wpływ na młodzież.

Wypowiedź pisemna

List formalny

5

EXAM TASK

R

Wypowiedz się na poniższy temat. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymagania typowe dla formy wskazanej w poleceniu.

Lokalne muzeum poprosiło zwiedzających o zaproponowanie ulepszeń mających przyciągnąć większą liczbę młodzieży. Napisz **list** do dyrekcji muzeum, w którym przedstawisz swoje pomysły na wprowadzenie usprawnień i omówisz potencjalne korzyści.

Przykładowe wypowiedzi pochodzą z klucza odpowiedzi do *On Screen Workbook & Grammar* B1+/B2 oraz B2+ i mogą stanowić materiał do analizy dla przygotowujących się do Matury 2023.

Długość tekstów mieści się w granicach wymaganych w nowym Informatorze (200 – 250 słów; bez zmian w stosunku do wymagań od 2015 r.).

5 Suggested Answer

Dear Sir/Madam,

Recently I visited your science museum in Staffordshire with my class and we had a really good time. We spent the whole day there and had lunch in your museum restaurant. I am writing to suggest some further improvements that would make the experience even more memorable.

Firstly, I noticed when I arrived at the museum that the queue to get in was very long. I would suggest that maybe you could open another ticket desk at busy times so that people do not have to wait around for a long time.

Secondly, I visited your planetarium whilst I was in the museum. The audio headsets that you supplied gave me a very descriptive soundtrack. However, I think the planetarium would be better if you had a member of staff

there giving the presentation and pointing out the planets and stars as well as answering visitors' questions. This would make it easier to understand.

Finally, the human body part of the museum displayed a lot of information but this might be better with more interactive parts, so that the visitors do not need to read as much. It would also make the exhibit much more interesting to children and younger people who may not be so inclined to read a large amount of text.

I feel like these suggestions would certainly improve the experience at Stafford Science Museum. I hope that some of my ideas are taken on board and that I can come back and visit again in the future.

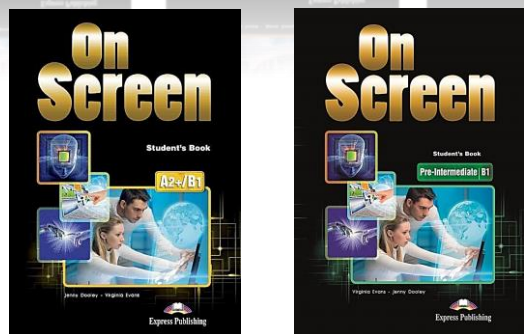
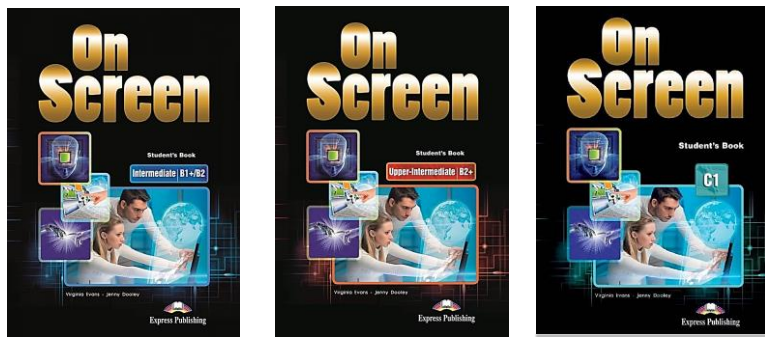
Yours faithfully
Phoebe Green

Recepcja – Produkcja – Interakcja – Mediacja językowa

KSIĄŻKI UCZNIA (*Student's Book*) realizują wszystkie wymagania nowej podstawy programowej, a także zawierają wybrane zadania w formacie egzaminacyjnym

ZESZYTY ĆWICZEŃ (*Workbook & Grammar*) zawierają sekcje z zadaniami egzaminacyjnymi oraz bogaty wybór ćwiczeń poszerzających znajomość środków językowych i rozwijających sprawności czytania, słuchania, mówienia i pisanie.

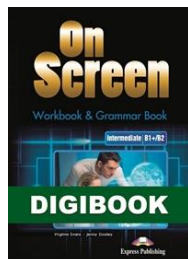
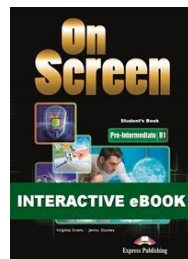
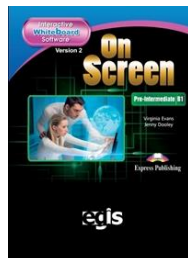
Dodatkowe zasoby na portalu **VIP CLUB** pomagają w systematycznym utrwalaniu i sprawdzaniu poziomu opanowania materiału oraz oferują możliwość dodatkowego rozwijania umiejętności przetwarzania językowego, a także wystąpień publicznych.

Numery MEN do NOWEJ podstawy programowej:
 On Screen A2+/B1: 946/1/2019
 On Screen Pre-Intermediate (B1): 946/2/2019
 On Screen Intermediate (B1+/B2): 946/3/2019
 On Screen Upper-Intermediate (B2+): 946/4/2019
 On Screen C1: 946/5/2019

Komponenty cyfrowe:

- oprogramowanie do tablic interaktywnych (dla nauczyciela)
- interaktywne eBooki
- platforma Digibooks

VIP CLUB oferuje m.in.:

- sekcje **Public Speaking** do poziomów A2+/B1, B1, B1+/B2, B2+;
- **Mediation Skills** do poziomów A2+/B1, B1 (B1+/B2 w przygotowaniu);
- **Resource Activities** do poziomów A2+/B1, B1, B1+/B2, B2+;
- książki nauczyciela, nagrania do podręczników i zeszytów ćwiczeń do pobrania;
- listy słówek (Word list) z polskimi odpowiednikami do książek ucznia;
- Diagnostic, Module & Exit Tests oraz kartkówki (Quizzes).

On Screen B1 Workbook (Polish Edition) Answer Key

On Screen B1 Diagnostic, Module & Exit Tests

On Screen B1 Quizzes

On Screen B1 Resource Activities

On Screen B1 Mediation Skills

On Screen B1 Public Speaking

On Screen B1 Writing Book Answer Key

On Screen B1 Word List

Matura 2023

Informator o egzaminie maturalnym z języka angielskiego
od roku szkolnego 2022/2023:

https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/Informatory/Informator_EM2023_jezyk_angielski.pdf

Więcej o serii *On Screen*:

On Screen - Szkoła średnia - Szkoła średnia: Poznaj nasze kursy - VIP Club (egis.com.pl)

egis

Express Publishing